

Bærekrafts- rapport 2023

Bærekraft

Bærekraftig forretningsmodell

Bærekraft er en integrert del av konsernstrategien og et av fem strategiske innsatsområder. Det jobbes systematisk for å innarbeide bærekraft i kjernevirksomheten. Som en sparebank med lange tradisjoner er dette allerede godt forankret i forretningsmodellen, men nye tider og store globale utfordringer medfører at dette arbeidet stadig må løftes. Ambisjonen er at konsernet skal være kundens allierte i bærekraftsskiftet. For å få til det må det jobbes for en dyp forankring av bærekraftsarbeidet både i sentrale funksjoner og i forretningsdivisjonene.

For å oppnå konsernet sine mål kreves det en god styringsstruktur og en klar fordeling av roller og ansvar. I 2023 ble det etablert en oversikt over denne styringsstrukturen. Styret er overordnet ansvarlig for arbeidet, og ansvaret er videre delegert gjennom konsernsjef til konserndirektør for Folk, Bærekraft og Kommunikasjon (FBK). Den sentrale bærekraftsavdelingen rapporterer til konserndirektør FBK. Avdelingen jobber ut mot konsernets forretningsdivisjoner, datterselskaper og sentrale funksjoner. I tillegg har avdeling for risikostyring ansvar for rammeverket for styring av ESG-risiko og rapportering. Det er også etablert en tverrgående strategisk ressursgruppe hvor representanter utnevnt av konsernledelsen skal sørge for forankring, koordinering og effektiv informasjonsflyt.

Konsernet sine interesser og viktigste bærekrafttemaer

Det finnes flere globale initiativer som tar til orde for at bank- og finanssektoren må ta sin rolle og bidra til omstilling (tabell side 32). I 2019 tilsluttet SpareBank 1 SR-Bank seg til FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift som fungerer som den globale standarden for hva det betyr å være en ansvarlig bank. Standarden ligger til grunn for arbeidet til konsernet og det rapporteres årlig til FN om konsernet sin progresjon.

SpareBank 1 SR-Bank har kartlagt risikoer og muligheter relatert til ESG (miljø, sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet) for å sikre at bærekraftsarbeidet samsvarer med interessentenes (Figur 1) forventninger. Samtidig bidrar dette arbeidet til å forsterke den løpende interessentdialogen. Vesentlighetsanalysen er utarbeidet ved hjelp av intervjuer, spørreundersøkelser og arbeidsmøter med både interne og eksterne interesser. I tillegg blir resultatet fra påvirkningsanalysen utført i tråd med FNs prinsipper for ansvarlig bankdrift (UN PRB), inkludert i

Figur 1: Interessentkart

vesentlighetsanalysen. I 2023 ble påvirkningsanalysen oppdatert og viser områder konsernet skal prioritere og hvor konsernet gjennom sin virksomhet har positiv og negativ påvirkning.

Resultatet av vesentlighetsanalysen gir SpareBank 1 SR-Bank verdifull innsikt og anledning til å prioritere, justere og spisse det videre arbeidet med bærekraft. De seks vesentlige temaene utgjør grunnlaget for bærekraftsrapportering (Figur s.31) i tråd med Global Reporting Initiative (GRI). GRI-indeks og utvalgte nøkkeltall med symbolet (legg inn blad) er attestert av ekstern revisor med moderat sikkerhet. I tillegg benytter konsernet TCFD- og TNDF-rammeverket i sin utarbeidelse av rapportering på områdene klimarisiko og naturrisiko.

Konsernet har i 2023 startet arbeidet og vil i 2024 ferdigstille en dobbel vesentlighetsanalyse i henhold til kravene i direktivet for bærekraftsrapportering, Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD).

Sentrale dokumenter

- [Bærekraft i SR-Bank \(ekstern dokument\)](#)
- [PRB rapportering](#)

Klimaomstillingsplaner mot netto null utslipp av klimagasser i 2050

Se side 8-9

Grønnere portefølje personmarkedet

Se side 12

Grønnere portefølje bedriftsmarkedet

Se side 10

Økonomisk likestilling i personmarkedet

Se side 13

SpareBank 1 SR-Bank sine seks vesentlige bærekraftstema

Målene gjelder for 2023.

Ansvarlig utlån

Mål: Finansiering og tilrettelegging av 50 mrd. i bærekraftige aktiviteter innen 2040

Se side 10

Leverandørkjedeoppfølging

Mål: Ivareta menneskerettigheter gjennom å bidra til åpenhet i leverandørkjeder

Se side 22

Etikk og anti-korrupsjon

Mål: Høy etisk standard, åpenhet og god eierstyring

Se side 24-25

Personvern og informasjonssikkerhet

Mål: Gjennomføre tiltak for å øke bevisstheten til de ansatte i konsernet

Se side 26

Arbeidet mot økonomisk kriminalitet

Mål: Bekjempe økonomisk kriminalitet

Se side 24

Mangfold og likestilling

Mål: Gjennom vår rådgiving, produkter og tjenester skal vi styrke økonomisk likestilling

Mål i overordnede strategi 2022-2025

Innen 2025 skal vi ha en dyp ESG-integrasjon i hele virksomheten, der vi innlemmer ESG-risiko og -muligheter i alle våre aktiviteter, og evner å utnytte mulighetsrommet som oppstår i takt med kommende reguleringer. Vi leverer på våre bærekraftsmål og har forpliktet hele organisasjonen til disse.

Overordnet ambisjon 2050

Vi tar ansvar for å være en del av løsningen og er proaktiv alliert i omstillingen til et mer bærekraftig samfunn.

Initiativ, medlemskap og rammeverk konsernet er tilknyttet

Initiativ/rammeverk	Beskrivelse
 <p>FNs Bærekraftsmål (UN SDGs)</p>	<p>SpareBank 1 SR-Bank har identifisert fire av FNs bærekraftsmål som konsernet har størst mulighet til å bidra positivt til gjennom kjernevirksomheten;</p> <p>#5 Likestilling mellom kjønnene #8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst #13 Stoppe klimaendringene #16 Fred og rettferdighet</p>
 <p>UN Global Compact</p>	<p>SpareBank 1 SR-Bank har siden 2015 vært tilsluttet FNs Global Compact, verdens største initiativ for næringslivets samfunnsansvar. Konsernet støtter og anerkjenner de 10 prinsippene for bærekraft i UN Global Compact.</p>
 <p>FNs prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet (PRB)</p>	<p>SpareBank 1 SR-Bank har siden 2019 vært tilsluttet FNs miljøprogram for finanssektoren (UNEP FI) sine prinsipper for ansvarlig bankvirksomhet. Gjennom PRB er konsernet forpliktet til å fortløpende forbedre sitt arbeid med å være en ansvarlig bank.</p>
 <p>Global Reporting Initiative (GRI)</p>	<p>SpareBank 1 SR-Bank rapporterer i henhold til den internasjonale ledende standarden GRI 2021.</p>
 <p>Carbon Disclosure Project (CDP)</p>	<p>SpareBank 1 SR-Bank rapporterer i henhold til CDP, som er et globalt system for å måle, rapportere og dele klima- og miljøinformasjon. I 2022 oppnådde konsernet karakter B som betyr at konsernet håndterer miljø- og klimamessig påvirkning på en god måte.</p>
 <p>Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF)</p>	<p>SpareBank 1 SR-Bank ble medlem av PCAF høsten 2021. Det er et globalt partnerskap av finansinstitusjoner som samarbeider om metoder for rapportering av klimagassutslipp i bank- og investeringsporteføljer.</p>
 <p>Task Force on Climate-Related Financial Disclosures (TCFD)</p>	<p>SpareBank 1 SR-Bank har siden 2018 rapportert klimarisiko i henhold til anbefalingene fra TCFD.</p>
 <p>Initiative for Responsible Ship Recycling</p>	<p>SpareBank 1 SR-Bank støtter opp under RSRs-initiativet og integrerer prinsippene om ansvarlig opphugging og resirkulering av skip i sine låneavtaler og øvrige vilkår.</p>
 <p>Poseidon Principles</p>	<p>SpareBank 1 SR-Bank signerte Poseidon Principles i 2020, et globalt rammeverk der banker har gått sammen for å fremme ansvarlig miljøstandard og bidra til utslippsreduksjon hos sine kunder innen shipping.</p>
 <p>EUs klassifiserings-system (taksonomi) for bærekraftige aktiviteter</p>	<p>SpareBank 1 SR-Bank jobber med å klassifisere porteføljen i henhold til taksonomien, og den norske loven om offentliggjøring av bærekraftinformasjon.</p>
 <p>Statens Pensjonsfond Utland (SPU) og FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UNPRI)</p>	<p>SpareBank 1 SR-Bank forventer at forvaltere av fond som distribueres fra konsernets plattform følger Statens Pensjonsfond Utland (SPU) sin etiske eksklusjonsliste, samt har skrevet under på FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UN PRI).</p>
 <p>Skift – Næringslivets klimaledere</p>	<p>SpareBank 1 SR-Bank ble medlem av Skift høsten 2021, et nettverk for næringslivets klimaledere.</p>
 <p>Kvinner i Finans Charter</p>	<p>SpareBank 1 SR-Bank ble medlem av Kvinner i Finans Charter høsten 2021 og konsernet arbeider aktivt med kjønnsbalanse og inkludering. Les mer på side 20 i kapittelet om Medarbeiderene.</p>
 <p>Grønnvaskingsplakaten</p>	<p>SpareBank 1 SR-Bank har signert Grønnvaskingsplakaten. Grønnvaskingsplakaten er en rettesnor for små og store virksomheter som vil unngå grønnvasking innen markedsføring og bidra positivt til at det grønne skiftet skjer raskere.</p>
 <p>FUTURE-PROOF</p>	<p>SpareBank 1 SR-Bank signerte FUTURE-PROOF plakaten i april 2023. FUTURE-PROOF er en samarbeidsplattform med mål om å fremme ansvarlig næringsliv og bidra til at bedrifter etterlever sitt menneskerettighetsansvar både internt og utover i leverandørkjeden.</p>
 <p>Grønn Byggallianse</p>	<p>SpareBank 1 SR-Bank ble medlem av Grønn Byggallianse høsten 2023. Grønn Byggallianse er en medlemsorganisasjon for bygg og eiendom og har som formål å heve miljøstandarder i norske bygg.</p>

Regulatorisk etterlevelse

Landskapet for bærekraftsrelaterte reguleringer er i rask endring, med nye krav til rapportering, aktsomhetsvurderinger og risikohåndtering knyttet til miljømessige, sosiale og styringsmessige forhold (ESG-forhold). Gjennom den europeiske strategien for grønn vekst («Green Deal») og handlingplanen for bærekraftig finans er EU den viktigste pådriveren for en rekke nye reguleringer som konsernet og bedriftskunder må forholde seg til, i tillegg til egne krav for norske virksomheter.

SpareBank 1 SR-Bank rapporterte i 2023 for første gang om sine aktsomhetsvurderinger i henhold til Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven), som ble innført i 2022. I 2023 trådte Lov om bærekraftig finans i kraft, som gjennomfører EUs taksonomiforordning og offentliggjøringsforordningen (Sustainable Finance Disclosure Regulation – SFDR). Utfyllende regler til verdipapirforskriften ble også gjort gjeldende, med nye krav om å imøtekomme kunders bærekraftspreferanser i investeringsrådgivningen. Omfattende nye rapporteringskrav er også underveis. Fra 01.01.2024 gjelder direktivet for bærekraftsrapportering (Corporate Sustainability Reporting Directive – CSRD) i EU. CSRD følges av europeiske standarder for bærekraftsrapportering (European Sustainability Reporting Standards – ESRS) som ble vedtatt i Europaparlamentet i juli 2023. SpareBank 1 SR-Bank vil rapportere i henhold til CSRD og ESRS for regnskapsåret 2024 i løpet av 2025.

Mari Lier Flomark,
privatøkonomisk rådgiver i Vika i Oslo

CSRD

CSRD og ESRS representerer et landemerke for bærekraftsfeltet. Gjennom CSRD og ESRS innføres en felles europeisk standard som skal bidra til at finansinstitusjoner, investorer og samfunnet for øvrig får tilgang til bedre og mer sammenlignbare data om hvordan bedrifter påvirker og påvirkes av miljø og samfunnsforhold. EUs overordnede mål er å bidra til at bedre rapportering fungerer som en driver for bærekraftig omstilling til nullutslippssamfunnet og få slutt på grønnvasking. EUs ambisjon her er at bærekraftsrapporteringen skal likestilles med den finansielle rapporteringen. Det innføres også krav om attestering av bærekraftsinformasjon, som skal integreres i konsolidert årsrapport.

SpareBank 1 SR-Bank startet opp i 2023 med forberedelser til rapportering i samsvar med CSRD og ESRS. Rapporteringen skal være basert på «dobbel vesentlighetsvurdering» som tar hensyn til:

- hvordan selskapets aktiviteter påvirker omverdenen («impact materiality»), det vil si klima, miljø, mennesker og økonomi, i tillegg til påvirkningen

forårsaket av andre i verdikjeden som er forbundet med produkter og tjenester som selskapet tilbyr i markedet (både gjennom leverandørkjeden og på kundesiden);

- hvordan klimaendringer, miljø- og sosiale faktorer påvirker selskapet finansielt, i form av risiko og muligheter for selskapet («financial materiality»).

Prosess for dobbel vesentlighetsanalyse med utgangspunkt i ESRS-kravene ble derfor påbegynt i 2023. Analysen bygger på tidligere vesentlighetsanalyser, bærekraftskartlegginger og -vurderinger, og rapportering, sammen med innhenting og vurdering av nye data og interessentinvolvering. Konsernet gjennomførte også en analyse for å vurdere «modenheten» til strategi, rammeverk, styringssystem, kompetanseplaner og organisering av rapporteringsprosess målt mot den nye standarden satt av CSRD og ESRS. I løpet av 2024 vil det blant annet også bli gjennomført en full gap-analyse opp mot ESRS-kravene for å vurdere status og videre behov for datafangst.

Åpenhetsloven

SpareBank 1 SR-Bank omfattes av åpenhetsloven, som pålegger virksomheter plikt til å:

- gjennomføre aktsomhetsvurderinger knyttet til risiko for negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og i leverandørkjeden eller knyttet til andre varer eller tjenester levert av forretningspartnere;
- publisere en årlig redegjørelse om aktsomhetsvurderingene og gjøre denne lett tilgjengelig på nettsidene, samt oppdatere redegjørelsen ved vesentlige endringer i risikobildet;
- svare på eventuelle skriftlige henvendelser fra enhver person som etterspør informasjon om risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i virksomheten og leverandørkjeden og om risikohåndteringen.

SpareBank 1 SR-Bank sin redegjørelse, som også utfyller årsrapporten, publiseres på egen nettside for vårt arbeid relatert til åpenhetsloven. På nettsidene er det også tilgang til kontaktskjema for eventuelle informasjonskrav.

Det sentrale i åpenhetsloven er kravet om kontinuerlige aktsomhetsvurderinger for å forebygge og håndtere faktiske og mulige negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og i leverandørkjeden. SpareBank 1 SR-Banks tilnærming tar utgangspunkt i de internasjonale standardene som den bygger på – FNs veiledende prinsipper for ansvarlig næringsliv og menneskerettigheter og OECDs retningslinjer for ansvarlig næringsliv – og som forventer aktsomhetsvurderinger for verdikjeden (det vil si, ikke avgrenset til leverandørkjeden, men også «nedstrøms» verdikjede).

I en urolig verden med et komplekst bilde for «S» i ESG er aktsomhetsvurderinger som tar et verdikjedeperspektiv et viktig verktøy både for å forstå kobling til risikofaktorer og for ansvarlig virksomhet. Vår første redegjørelse om aktsomhetsvurderingene (redegjørelsen for 2022) tar et overordnet perspektiv og beskriver i detalj konsernets forpliktelse om å respektere og fremme respekt for menneskerettigheter, systemene for aktsomhetsvurderinger, og de mest fremtredende risikoområdene for negativ påvirkning på mennesker i egen virksomhet eller forbundet med våre forretningsforbindelser. Søkelystet her var på arbeidet med å fremme respekt for menneskerettigheter og anstendig arbeid i konsernets «roller» som: arbeidsgiver, långiver for næringslivet, finansiell tjenesteyter for privatmarkedet, formidler av fondsprodukter og innkjøper av varer og tjenester (bærekraftige innkjøp). Redegjørelsen for 2023 gir en oppdatert beskrivelse av arbeidet med aktsomhetsvurderingene i konsernet i løpet av 2023.

CS3D

I 2024 ferdigstilles også EUs aktsomhetsdirektiv (Corporate Sustainability Due Diligence Directive – CS3D), som innfører krav om aktsomhetsvurderinger knyttet til påvirkning på menneskerettigheter, klima og miljø, sammen med krav til

klimaomstillingsplaner, for større europeiske selskaper. Når CS3D innføres i Norge er uklart på nåværende tidspunkt. Krav om aktsomhetsvurderinger bygger på samme standarder som åpenhetsloven – FNs veiledende prinsipper for menneskerettigheter og næringsliv og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper – og det er betydelig overlapp, men åpenhetsloven vil måtte tilpasses ved innføring av CS3D.

Konsernet følger nøye med på utviklingen og jobber systematisk for å sikre etterlevelse av bærekraftsrelaterte reguleringer.

Verdipapirhandelloven, verdipapirfondloven og lov om alternative investeringsfond

01.01.2023 ble utfyllende regler til verdipapirforskriften gjort gjeldende i norsk rett. Endringene bygger på felleseuropeisk regelverk og stiller blant annet ytterligere krav til verdipapirforetaks organisering, implementering av bærekraftselementer i verdipapirforetaks produkhåndteringsprosesser. Forskriften fastsetter også ytterligere krav til egnethetsvurderinger ved investeringsrådgivning, samt SpareBank 1 SR-Bank sine tilbud av finansprodukter som imøtekommer kundens bærekraftsprefranser. I det pågående arbeidet med nytt rådgivingsverktøy for sparing legges det til rette for å imøtekomme disse nye kravene. I påvente av nytt rådgivningsverktøy er det implementert en midlertidig rutine for kartlegging av kundens bærekraftsprefranser ved ytelse av investeringsrådgivning. Basert på kartlagt risikoprofil og bærekraftsprefranser anbefales en bærekraftsportefølje. Det gjennomføres månedlige kvalitetskontroller i 1 linje og regelmessige 2 linjekontroller knyttet til etterlevelse av nye krav til egnethetsvurderinger ved ytelse av investeringsrådgivning.

Lov om bærekraftig finans

Lov om bærekraftig finans trådte i kraft 01.01.2023.

Loven gjennomfører EUs taksonomiforordning og offentliggjøringsforordningen. De selskapene som omfattes av taksonomiforordningen blir først og fremst omfattet av en rapporteringsplikt som for finansinstitusjoner omtales som Green Asset Ratio, eller den grønne brøken. Den grønne brøken skal illustrere hvor stor andel av banken sin portefølje som er i samsvar med taksonomien kriterier. Konsernet vil fra og med årsregnskapet 2023 rapportere grønn finansieringsbrøk i tråd med gjennomføringen av taksonomien i Norge

Finansinstitusjoner skal inkludere sine utlån til bedriftskunder som selv er pliktige til å rapportere i henhold til EU-taksonomien, såkalte NFRD-selskap, og skal bygge på deres taksonomirapporteringer. Konsernet har ingen slike kunder per 2023. Fra 2024 endres regelverket for hvilke bedrifter som er rapporteringspliktige i henhold til EU-taksonomien, og konsernet forventer da at et større antall kunder blir omfattet og som følgelig skal inkluderes i konsernets taksonomirapportering. Det vil fra 2025 bli nødvendig med omfattende datainnsamling fra disse kundene.

Konsernet sin Green Asset Ratio, dvs utlån/aktiva som bidrar til oppnåelsen av klima- og miljømål ("aligned")

aktiviteter) består av kvalifiserte boliglån og utgjør 3,9 prosent av grunnlaget. Detaljer fremkommer av detaljert taksonomirapportering.”

Konsernets rammeverk for bærekraftig finansiering (Sustainable Finance Framework), bygger på miljømålene og kriteriene i taksonomien. SpareBank 1 SR-Bank anser taksonomien som den viktigste rettesnoren for dette rammeverket, og konsernet følger utviklingen i taksonomien nøye fremover for å tilpasse rammeverket videre.

Offentliggjøringsforordningen (Sustainable Finance Disclosure Regulation, SFDR), ble innlemmet i norsk lov gjennom lov om bærekraftig finans som trådte i kraft 01.01.2023. Denne loven retter seg primært mot produsenter av finansielle produkter innenfor spare- og investeringsområdet. SpareBank 1 SR-Bank har ikke porteføljeforvaltning som del av sin virksomhet, ettersom denne nå inngår i SpareBank 1 Forvaltning som eies i fellesskap av SpareBank 1-bankene. Likevel har SpareBank 1 SR-Bank noen forpliktelser under offentliggjøringsforordningen gjennom rollen som investeringsrådgiver. Konsernet sitt ansvar for å hensynta og inkludere bærekraftsrisiko og -faktorer er beskrevet på konsernets hjemmeside under SFDR-informasjon.

Pilar 3 ESG

I 2023 fastsatte Finanstilsynet endringer i CRR/CRD IV-forskriften som spesifiserer opplysningskrav for ESG-risikoer og gir utfyllende regler om finansiell sikkerhetsstillelse og markedsrisiko. SpareBank 1 SR-Bank er et av foretakene i Norge som er omfattet av forordningen.

Etter forordningen skal SpareBank 1 SR-Bank opplyse Green Asset Ratio (GAR) for engasjementer med motparter som omfattes av Non-Financial Reporting Directive (NFRD). For motparter som ikke omfattes av NFRD, innføres et nytt forholdstall Banking Book Taxonomy Alignment Ratio (BTAR), som innføres for rapporteringsåret 2024.

For overgangsrisiko gjelder opplysningskrav om engasjementer mot sektorer som bidrar vesentlig til klimaendringer, brutt ned på fossilt brensel og annet karbonrelatert, og engasjementer som er i samsvar med taksonomiforordningen. SpareBank 1 SR-Bank skal rapportere om klimagassutslipp hos låntager og avstanden til et scenario som er i samsvar med Parisavtalen. Det er også opplysningskrav knyttet til energieffektivitet i eiendomsporteføljene.

For fysisk risiko skal SpareBank 1 SR-Bank opplyse om engasjementer mot sektorer og geografiske områder som er utsatt for klimarisiko.

SpareBank 1 SR-Bank skal også opplyse om tiltak for å redusere risiko knyttet til klimaendringer, inklusive engasjementer som er i samsvar med taksonomien (GAR og BTAR) og andre risikoreducerende tiltak.

De kvantitative opplysningskravene er begrenset til klimarisiko. SpareBank 1 SR-Bank skal også opplyse om styring og kontroll (kvalitative opplysningskrav) av alle ESG-risikoer.

SpareBank 1 SR-Bank har i 2023 ledet et prosjekt i SpareBank 1-alliansen med hensyn kartlegging av databehov og -fangst tilknyttet ESG-risikoer. Dette skal sikre god datakvalitet og etterlevelse av opplysningskrav.

Markus Eik, privatøkonomisk rådgiver på Randberg

Omstillingplaner

SpareBank 1 SR-Bank har en ambisjon om å være kundens allierte i bærekraftsskiftet og har samtidig et mål om netto-nullutslipp fra vår utlånsportefølje innen 2050. For å vite noe hvordan vi skal nå dette målet og om vi er i rute, trenger vi en omstillingsplan. I dag har vel ingen svaret på hvordan vi skal bli et nullutslippssamfunn som betyr at det ikke finnes en fastlagt vei. Omstillingsplanen sier noe om retning basert på dagens kunnskap. Denne veien vil stadig måtte oppdateres og endres etter hvert som kunnskapen øker, datatilgangen bedres eller at ambisjonsnivået til samfunnet endres. Det er en tydelig utvikling på den regulatoriske siden hvor det å sette mål og rapportere på omstillingsplaner kreves fra større foretak. Det å ha en god og troverdig omstillingsplan vil være med å trygge våre interessenter i at foretaket har en forretningsmodell som vil stå seg i fremtiden.

Omstillingsplanen handler primært om dekarbonisering av bankens utlånsportefølje. For å begrense klimaendringene må vi redusere utslipp så raskt som mulig og omstille samfunnet. Innen 2050 skal utslippene være redusert med 90-95% sammenlignet med 1990-nivået. Dette betyr flere bransjer skal til null eller må sørge for et netto opptak av CO2 fra atmosfæren da enkelte utslipp ikke er mulig å redusere så mye. Denne omstillingen som samfunnet og våre kunder skal igjennom de neste tiårene vil helt klart være krevende, men også by på en rekke muligheter.

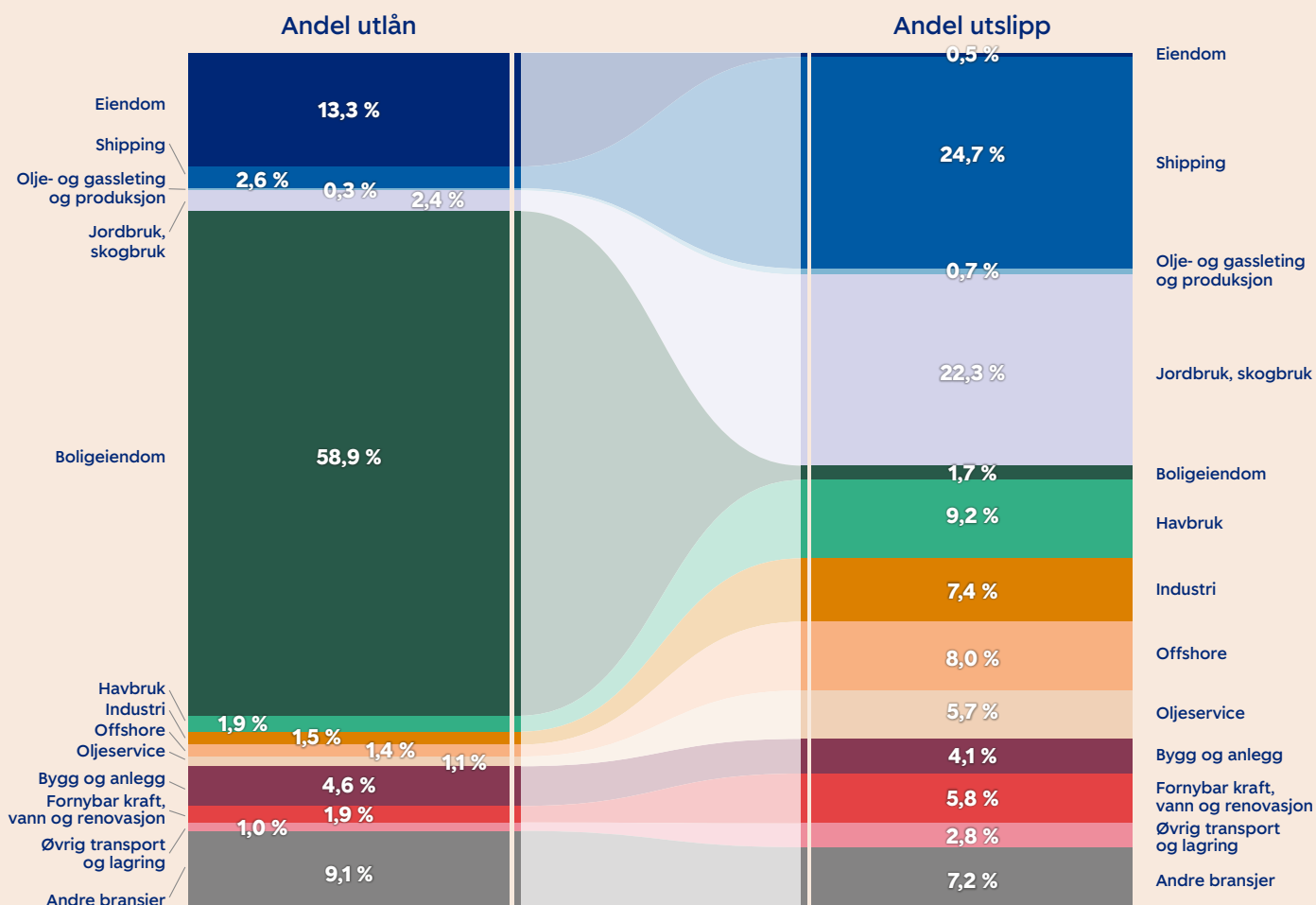
Omstillingsplanen som er utarbeidet er første versjon og vi har begynt med de mest vesentlige bransjene:

- Næringsseiendom
- Shipping
- Olje og gass
- Landbruk
- Boligeiendom (fra Q2 2024)

Disse bransjene er mest vesentlige da de utgjør størsteparten av klimagassutslippene fra vår utlånsportefølje og andel av utlån, det er også de som vi i dag har størst påvirkningsmulighet. Rapporterte utslipp fra eiendom er lave grunnet stor grad av fornybar energi i Norge, det er likevel essensielt å redusere energiforbruket for å frigjøre dette til dekarbonisering av øvrige bransjer. Vi stopper imidlertid ikke med dette og vil stadig videreutvikle og utvide til å omfatte en stadig større del av utlånsporteføljen. Målbanene er valgt på bakgrunn av å være det beste tilgjengelige på nåværende tidspunkt og som er i tråd med Parisavtalen. Det er flere veier til et nullutslippssamfunn, vi vet ikke hvilken det blir og disse vil kunne endres i årene som kommer. Det viktige er retningen det nå setter oss og ikke minst våre kunder i.

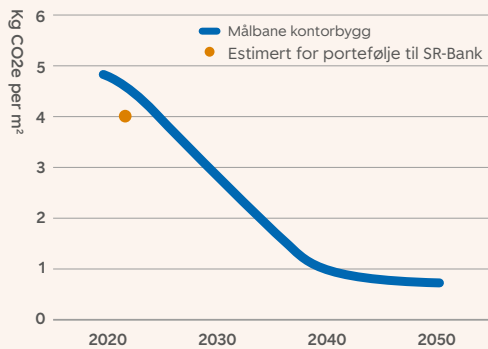
Vi som bank kan ikke gjennomføre denne omstillingen alene og vi vil være avhengig en rekke ytre faktorer, enten det er teknologisk utvikling, politikk og reguleringer eller markedsendringer.

Vi skal bidra til å omstille kundene våre gjennom å gi gode råd og tilby finansiering.

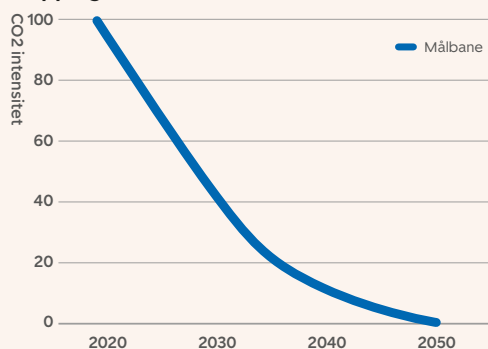

Næringsseiendom

Næringsseiendom står for om lag 13% av den totale utlånsporteføljen og dermed den største bransjen i utlån på bedriftsmarkedet. Utslippene knyttet til energiforbruk (Scope 2) er kun 0,5% av utslippene i porteføljen. Selv om utslippene fra energibruk i bygg er relativt lave i Norge ettersom det i all hovedsak er fornybar energi, er det i et klimaperspektiv viktig å redusere forbruket og frigjøre energi til dekarbonisering av øvrige bransjer. Derfor er energibruk i bygg svært viktig i omstillingen. Målbanen er oppgitt i kg CO2e per m2 og bygger på CRREM (Carbon risk real estate monitor), et EU finansiert prosjekt som har utarbeidet målbaner for ulike bygningskategorier for hvert enkelt land. Figuren til venstre viser målbanen for kontorbygg som et eksempel hvor utslippene per m2 skal reduseres 44% fra 2020-nivå innen 2030. Dette som følge av lavere energiforbruk og en dekarbonisering av kraftsystemet.

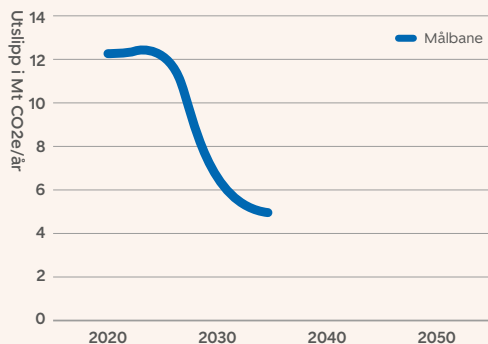
Shipping

Shipping står for om lag 80% av transport av verdens handel og den mest effektive transportmetoden over lengre avstander. For SpareBank 1 SR-Bank står shipping inkl. ferjer og offshore fartøyer for ca 2,5% av utlånene, men står samtidig for nærmere 25% av de samlede utslippene fra porteføljen. Selv om det er en effektiv transportform for gods over lengre avstander er det en utslippsintensiv næring som må omstilles for at de globale utslippsmålene skal nås.

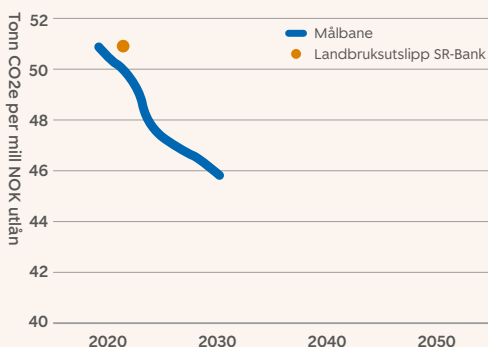
Målbanen for shipping bygger på Poseidon Principles som SpareBank 1 SR-Bank tilsluttet seg i 2020, og har rapportert i henhold til siden 2021. Poseidon Principles er et globalt samarbeid mellom banker for å måle og offentliggjøre utslipp knyttet til de finansierte shippingporteføljer. Det rapporteres drivstofforbruk og seilt distanse årlig for hvert fartøy. Deretter beregnes fartøyenes CO2-utslipp per tonn gods transportert en nautisk mil.

Olje og gass

Olje og gassnæringen er viktig i det globale energisystemet med at den står for om lag 50% av verdens energiforbruk. Forbrenning av olje og gass er samtidig en av de største driverne av CO2-utslipp i atmosfæren med den påfølgende globale oppvarmingen. Selv om de største utslippene forbundet med forbrenning, er det også vesentlig utslipp fra produksjon og utvinning på norsk sokkel. Målbanen bygger på Offshore Norge og regjeringens mål for sokkelen, med 50% reduksjon innen 2030 og videre 90-95% innen 2050, også her med 2005 som referanseår, et mål også vi støtter.

Landbruk

Landbruket er klimagassintensivt og er en av næringene med størst utslipp i Norge med 7,2 mill tonn CO2e. Næringen har inngått en klimaavtale med regjeringen om reduksjon av klimagassutslipp hvor næringen forplikter seg til å redusere jordbrukets samlede klimagassutslipp med 5 mill. tonn CO2e i perioden 2021-2030. Dette innebærer en 11,5% reduksjon fra 2020 til 2030. For SpareBank 1 SR-Bank utgjør utlånsvirkosomheten til våre landbrukskunder kun rundt 2,5% av den totale utlånsvirkosomheten, men over 22% av de samlede utslippene fra porteføljen.

Ansvarlig bankdrift

Som en stor norsk finansinstitusjon har konsernet et ansvar for å sørge for at den kapitalen konsernet forvalter og låner ut ikke benyttes til formål som er til skade for natur eller mennesker. Dette er ikke noe nytt, men det som kanskje er nytt er at bransjen begynner å se forbi et ansvar om å ikke være til skade, og ser mer på hvordan en kan stille krav til at kapitalen skal bidra i en positiv retning. Det å sette betingelser knyttet til bærekraft er krevende, og det er ikke noe verken SpareBank 1 SR-Bank eller bransjen for øvrig er i mål med, men prosessen er i gang.

Styrende dokumenter:

- [Standard for bærekraftig distribusjon og anbefaling av verdipapirfond](#)
- [Standard for bærekraft i bedriftsmarkedet](#)
- [Standard for bærekraft: landbruk og natur](#)
- [Rammeverk for bærekraftig finansiering](#)

Ansvarlig utlån

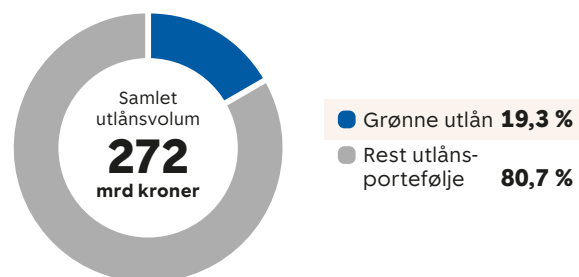
Utlån er kjernevirksomheten til SpareBank 1 SR-Bank og derfor er ansvarlig utlån og investeringer en svært viktig del av konsernet sitt bærekraftsarbeid. Konsernet har en overordnet ambisjon om å være kundens allierte i bærekraftsskiftet og det jobbes fortløpende med hvordan; hvilke vurderinger, krav og betingelser. Dette er også et område hvor rammevilkår og markedsvilkår er i en rivende utvikling og endringer skjer stadig vekk.

Vesentlighetsanalysen viser at ansvarlig utlånspraksis er et av de mest sentrale bærekraftstemaene. Når det kommer til bærekraft og påvirkning, er det ingen tvil om at potensialet for konsernet å gjøre en forskjell, først og fremst ligger i det konsernet gjør, og de valgene konsernet tar på finansieringssiden. Et av de viktigste målene i bærekraft- og klimastrategien er at konsernet skal finansiere og tilrettelegge for 50 mrd kroner i bærekraftige aktiviteter innen 2030.

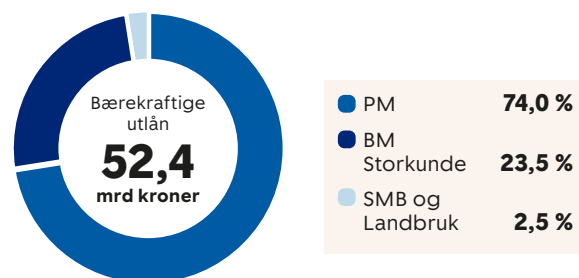
I 2023 er det gjort mye arbeid med å fortsette arbeidet som ble startet året før med å rigge forretningen og porteføljen inn mot dette målet. Det er for eksempel et rammeverk for bærekraftige aktiviteter som angir hvilke aktiviteter som kvalifiserer for grønn eller bærekraftig finansiering. I tillegg har bedriftsmarkedsdivisjonen rigget seg med en bærekraftskomiteé som går igjennom og godkjenner engasjement som bærekraftige, basert på søknader fra kundeansvarlige. Dette har vært et nødvendig løft for at divisjonen skal kunne jobbe effektivt og målrettet mot målene for bærekraftig finansiering. På slutten av 2023 ble det også vedtatt KPI'er for divisjonene som går på volum av bærekraftig finansiering, disse skal inngå i målekortene for 2024.

Utlånsvolum (Figur 3)

Bærekraftige utlån var per desember 2023 19,3% (52,4mrd kroner) av samlet utlånsvolum (272 mrd kroner):

Andel bærekraftige lån basert på kundegrupper:

Tall er attestert av ekstern revisor med moderat sikkerhet

Grønnere portefølje bedriftsmarkedet

Konsernet har stor påvirkning gjennom sine utlån, hvorav bedriftskundene sin andel av samlet utlån utgjør omtrent 40 prosent. Konsernet sin utlånsportefølje til næringslivet er godt diversifisert. Konsernet finansierer små og mellomstore norske bedrifter med en hovedvekt innen næringseiendom.

SpareBank 1 SR-Bank forutsetter at bedriftskunder driver sine virksomheter i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, noe som inkluderer klima- og miljøhensyn samt bevissthet rundt menneskerettigheter. SpareBank 1 SR-Bank sin «Standard for bærekraft i bedriftsmarkedet» er førende for hvilke kunder konsernet henvender seg mot og hva som forventes av kundene.

SpareBank 1 SR-Bank har satt mål om å finansiere 50 mrd kroner i bærekraftige aktiviteter innen 2030. Ved utgangen av 2023 er det totalt innvilget 27,3 mrd kroner i grønn finansiering, hvorav 3,5 mrd kroner er utsyndikert som betyr at deler av lånet er sammen med andre banker. Av dette er det klassifisert bærekraftslinkede lån i porteføljen på 1,2 mrd kroner. Dette er lån hvor kunden sammen med banken har satt ambisiøse mål innenfor bærekraft som påvirker betingelsene.

I 2023 utgjorde grønne lån og bærekraftslinkede lån 13,6 mrd. kroner som tilsvarer 12,7% prosent av utlånsporteføljen til bedriftsmarkedet.

Maria Knudsen, privatøkonomisk rådgiver i Kristiansand

Bærekraftig skipsfart

Høsten 2023 gjennomførte SpareBank 1 SR-Bank sin tredje, årlige rapportering til Poseidon Principles. Poseidon Principles er et globalt rammeverk for finansinstitusjoner som driver med skipsfinansiering, og skal fremme arbeidet med reduksjon av klimagassutslipp fra sektoren. Det er nå 30 medlemsbanker og rapporterte data utgjør i overkant av 65 prosent av den globale låneporteføljen i shipping. I 2023 ble målbanen oppdatert for å være i tråd med netto null 2050 fra den globale skipsfarten. I 2023 hadde SpareBank 1 SR-Bank en «portfolio climate alignment score» på 8,1% prosent etter minimum på revidert målbane. Dette betyr at skip som konsernet finansierer har drøyt 8 prosent høyere karbonintensitet enn det en målsatt utviklingsbane for utslipp skulle tilsi. Etter det opprinnelige målet er imidlertid karbonintensiteten 4,8% under målbanen.

Alle nye kredittengasjement i shipping har inkludert en klausul om «Responsible Ship Recycling Standards» (RSRS), som omhandler forsvarlig avhending av fartøy og mobile offshore-enheter. Initiativet adresserer både det miljømessige og det sosiale aspektet i bærekraft med fokus på forurensning og akseptable arbeidsvilkår.

ESG-rammeverk for utlån til bedrifter

Det ble ved utgangen av 2022 i et SpareBank 1-allianse-samarbeid implementert et helhetlig rammeverk for ESG-vurdering og -scoring av utlånskunder. Rammeverket benyttes i forbindelse med kredittinnvilgelse og fornyelse av bedriftskunder med konsolidert eksponering over 10 mill kroner, senket fra 50 som var grensen ved tidligere rammeverk. Den nye ESG-modellen er et stort steg fram sammenlignet med tidligere modell og dekker nå størsteparten av utlånene. Den inneholder spørsmål for flere spesifikke bransjer, inkluderer iboende risiko per bransje og rangerer kundene bedre. Konsernet forventer at kundeansvarlige bruker mer tid på ESG-analysene i ny modell og at spørsmålene danner rammen for en kundedialog rundt disse temaene. Målet med scoringen er å vurdere kundens bærekraftsrisiko, samt hjelpe kunderådgiver i dialogen med kunden om bærekraft. Konsernet sin overordnede ambisjon på bærekraft er å være kundens allierte i omstillingen. Derfor er det å knytte bærekraft inn i kundedialogen på en god måte et viktig suksesskriterium.

ESG-scoringen baserer seg på spørsmål innen de fire deltemaene fysisk klimarisiko (E), overgangsrisiko (E), sosiale forhold (S) samt eier- og selskapsstyring (G) og gir en delscore per deltema samt en totalscore. Dersom en kunde får en særlig lav ESG-score, er det et krav om at kunderådgiver skal utarbeide en tiltaksplan for forbedring sammen med kunden. Avdeling risikostyring har i samarbeid med Kompetansesenter for Kredittmodeller (KFK) hatt ansvar for implementering av ESG-modellen. Avdeling for risikostyring har kontrollfunksjon på porteføljenivå, mens forretningsdivisjonene har kontrollfunksjon for etterlevelse av retningslinjer på enkeltsaker.

Bærekraftsrådgivning

I 2023 har flere bedrifter erfart, at de må dokumentere at de har utarbeidet omstillingsplaner og tilpasset seg nye krav, med tanke på bærekraft. For å kunne tilpasse seg nye krav og forventninger fra regulerende myndigheter, kunder og leverandører, har behovet for spesialkompetanse innen fagområdet bærekraft økt. Som følge av en dreining til mer fokus på bærekraft, som en naturlig del av en bedrifts forretningsmodell, opplever SpareBank 1 SR-Bank ForretningsPartners konsulentområde økt oppdragsmengde. I løpet av 2023 har rådgivningsteamet innen bærekraftsrådgivning, bestående av seks rådgivere, bistått både mellomstore og større børsnoterte selskaper innen flere sektorer. Tjenestene som er blitt levert har dekket hele ESG-spekteret, med rådgivning innen analyse, strategi, implementering og rapportering. Les mer om tjenestene som tilbys [her](#).

Bærekraft i personmarkedet

SpareBank 1 SR-Bank skal være en proaktiv alliert til et mer bærekraftig samfunn. Personmarked er en viktig bidragsyter for å oppnå dette.

SpareBank 1 SR-Bank kombinerer fysisk og digital rådgivning mot kundene gjennom å være sterkt representert med kontorer i hele vårt markedsområde, et kundesenter med god tilgjengelighet, og ledende digitale løsninger. Personmarked skal gjennom sin rådgivning bidra til at kundene tar i bruk produkter og tjenester som fører til en bærekraftig utvikling, i form av likestilt økonomi og klimavennlige valg.

Personmarked er det største forretningsområdet, og gjennom kundekontakten har konsernet et stort potensiale til å påvirke positivt på bærekraft hos våre kunder, innen klima og miljø og innen sosial bærekraft.

Alle rådgivere i personmarkedet har enten en eller flere autorisasjoner eller sertifiseringer. For å opprettholde autorisasjonen/sertifiseringer må rådgivere gjennom en årlig oppdatering, som omfatter blant annet bærekraft i skadeforsikring og i personforsikring.

Grønnere portefølje

Personmarked har flere produkter og tjenester som hjelper kundene i å ta klimavennlige valg. Det jobbes også kontinuerlig med å videreutvikle vårt kundetilbud (rådgivning, produkter og tjenester) for å hjelpe våre kunder med å ta klima- og miljøvennlige valg.

Innen finansiering tilbyr personmarkedet følgende produkter;

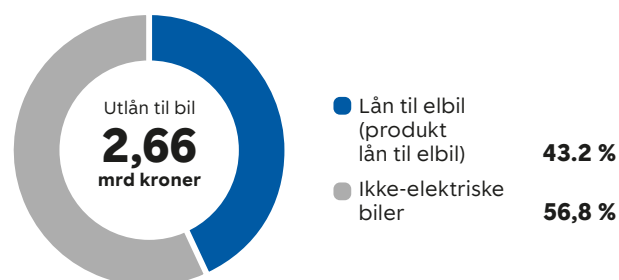
- Grønt boliglån er et produkt til kunder som har energieffektive boliger med energimerke A eller B.
- Lån til el-bil, som er finansiering av transportkjøretøy med nullutslipp

Grønt boliglån og lån til elbil er i tråd med Rammeverk for bærekraftig finansiering. Rammeverket definerer hvilke aktiviteter som regnes som bærekraftige og som kan inkluderes ifra personmarked inn i konsernmålet om finansiering og tilrettelegging av 50 mrd kroner i bærekraftige aktiviteter innen 2030.

Ved utgangen av 2023 er det i personmarkedet innvilget 2,5mrd kroner i grønn finansiering. Dette innen produktkategoriene grønt boliglån og lån til elbil som teller med i konsernmålet om finansiering og tilrettelegging av 50 mrd kroner i bærekraftige investeringer innen 2030.

Utlån Grønt boliglån utgjør 0.85% av totale utlån i produktkategori og utlån til elbil utgjør 43.2% av produktkategori.

Andel finansierte billån (Figur 5)

 Tall attestert av ekstern revisor med moderat sikkerhet

For personmarked er det relevant å vite hvor stor andel av utlånene som er knyttet opp til eiendommer og biler som kan klassifiseres som grønne. Denne innsikten er med som et grunnlag for å vurdere tiltak rettet mot våre kunder. Ved utgangen av 2023 utgjorde utlån til boliger klassifisert som grønne og lån til el bil 38,7 mrd kroner (Figur 3)

I 2022 lanserte personmarked produktet Miljølån. Produktet skal hjelpe kundene å ta klimavennlige valg ved å ta i bruk tiltak for å gjøre boligen sin mer energieffektiv. I 2023 ble satsningen rundt Miljølån forsterket, og det ble inngått samarbeidsavtaler med leverandører for å gjøre det lettere for kundene å finne og anskaffe relevante energieffektiviseringstiltak. Størstedelen av utlånene er gått til finansiering av solceller.

Konsernet skal være kundens alliert i bærekraftskiftet. For å kunne følge at vår rådgivning, produkter og tjenester er med å bistå kundene våre i dette skiftet, er god kvalitet på data viktig for å sikre at tiltakene virker. Personmarked har sine største utlån knyttet opp til bolig, og datapunktet for å si noe om energitilstanden til boligen er energimerket. En stor utfordring i Norge er at en for liten andel boliger har registrert energimerke i Enova, dette er også en utfordring for SpareBank 1 SR-Bank. Derfor har man i 2023 oppdatert nettsidene for å gjøre kundene bevisst på energimerke, hva det sier om boligen, og hvordan kan man registrere sitt eget energimerke på boligen.

Å ta vare på og vedlikeholde ressurser som allerede er i bruk, er et godt tiltak for våre kunder for å redusere egne klimagassutslipp. Gjennom tjenesten Vedlikeholdskalenderen får våre kunder tilgang på stegvis veiledning og oversikt over hva de trenger for innendørs og utendørs vedlikehold av boligen. Dette bidrar til lengre levetid på materialene som er brukt i boligen, hindrer forfall og sikrer ivaretagelse av kundens verdier.

Økonomisk likestilling

For personmarked er det å bidra på sosial bærekraft et viktig bidrag for et mer bærekraftig samfunn. Gjennom rådgivningen, produkter og tjenester som blir tilbudt våre kunder, skal vi blant annet bidra til likestilt økonomi, finansiell inkludering og mindre økonomisk utenforskap.

Tiltak rundt økonomisk likestilling

Et av bærekraftsmålene til SpareBank 1 SR-Bank er at man gjennom rådgivningen skal styrke økonomisk likestilling. Vi har derfor i 2023 jobbet med å få begge parter inn på rådgivningsmøtene, der to parter tar opp lån sammen. Dette er et tiltak for å sikre at begge parter får lik informasjon og kunnskap knyttet opp til økonomiske beslutninger.

I samarbeid med Justify tilbys personkunden blant annet digital samboerkontrakt og fremtidsfullmaket. De digitale tjenestene er med å støtte opp om bærekraftsmålene til SpareBank 1 SR-Bank. Samboerkontrakt er en viktig tjeneste for å sikre begge parter økonomisk og er med å støtte opp om bærekraftsmålet økonomisk likestilling.

Nyttige og praktiske kunded tjenester:

- [Vedlikeholdskalender](#)
- [Justify](#)

Høsten 2023 ble konseptet Vennelån lansert. Konseptet legger til rette for at både unge enslige og andre enslige får en trygg løsning for å komme inn på boligmarkedet, gjennom å kunne kjøpe med andre venner. Konseptet vennelån består av finansiering og en digital sameiekontrakt, som blir levert i samarbeid med Justify.

Bransjenorm finansiell inkludering ble vedtatt av Finans Norge i 2022. SpareBank 1 SR-Bank har jobbet videre i 2023 for å leve opp til bransjenormen og ta vår del av samfunnsvaret. For å bidra til å hindre digitalt utenforskap så er det laget en egen prosess for å bli kunde uten bankID. I tillegg har våre kontorer åpnet for drop-in for våre kunder som ikke er digitale.

Gjennom konseptet Etablererpakken hjelper SpareBank 1 SR-Bank unge inn på boligmarkedet, med gode vilkår og rådgivning. I tillegg bruker SpareBank 1 SR-Bank fleksibilitetskvoten på kunder i etableringsfasen, for å hjelpe dem inn på boligmarkedet.

Gjennom vår rådgivning bidrar konsernet med å hjelpe kunder som har kommet i en vanskelig økonomisk situasjon. I 2023 har banken hatt en økning på 10 000 rådgivningsmøter (35 prosent økning) fra 2022.

I samarbeid med Ungt Entreprenørskap Rogaland har rådgivere i SpareBank 1 SR-Bank, gjennom konseptet Økonomipatroljen, besøkt ungdomskoler i hele Rogaland og lært rundt 4 300 elever om personlig økonomi. Dette er et grep for å bedre kunnskapen til elevene rundt personlig økonomi og bidra til at de står bedre rustet til å ta gode økonomiske beslutninger.

Grønne innlån

På fundingsiden opererer SpareBank 1 SR-Bank med et eget program for grønne obligasjoner som ble revidert i 2023. Programmet er et rammeverk for hvilke lån som kvalifiserer som grønne og kan dermed ligge til grunn for utstedelse av grønne obligasjoner i det internasjonale kapitalmarkedet. SpareBank 1 SR-Bank kan utstede grønne obligasjoner med basis i en portefølje med lån innen bærekraftig bolig- og næringseiendom, fornybar energi og grønn transport. Rammeverket bygger på retningslinjene fra «ICMA Green Bond Principles». Grønne obligasjoner gir konsernet tilgang på kapitalforvaltere og investorer som ønsker investeringer med fokus på bærekraft og, er således med på å utvide kapitalbasen som konsernet har tilgang til.

I løpet av 2023 har konsernet utstedt to nye grønne obligasjoner på tilsammen 1,5 mill euro i Euro-markedet.

Ansvarlige investeringer i SpareBank 1 SR-Bank

I tillegg til utlånsporteføljen har konsernet noen finansielle og strategiske investeringer på balansen. Dette gjelder strategisk eierskap i felleseide selskaper i SpareBank 1- alliansen og oppstartsinvesteringer gjennom datterselskapet Finstart Nordic, så vel som investeringer i likviditetsporteføljen. Selv om investeringsmandatene er forskjellige skal konsernet i enhver sammenheng være bevisste på sin rolle som eier med fokus på åpenhet og god styringsstruktur. Konsernet søker også å innarbeide våre ambisjoner og mål for bærekraft i våre investeringer. Aktivt eierskap utøves i de sammenhengene hvor har anledning, som først og fremst er i de strategiske investeringene hvor vi har styreplass og sitter tett på.

Klimarisiko (TCFD)

SpareBank 1 SR-Bank rapporterer på klimarisiko i henhold til anbefalingene fra TCFD. Klimaendringer og klimatilpasninger utgjør både risikoer og muligheter som kan påvirke SpareBank 1 SR-Bank sin virksomhet. SpareBank 1 SR-Bank er indirekte eksponert for klimarelaterte risikoer og muligheter gjennom utlån, investeringer og forsikring, og direkte gjennom egen drift. Konsernet sin utlånsportefølje gjennomgår årlig stresstester og finansielle framskrivninger. Resultatet viser at konsernet er godt rustet til å møte de finansielle konsekvensene av større nedgangskonjunkturer, inkludert eventuell omstillingsrisiko relatert til lavere aktivitet i næringslivet. Stresstesten samsvarer i tillegg godt med Finanstilsynet sin analyse, hvor norsk finansnæring vurderes godt rustet til å håndtere potensielle tap i overgangen til lavutslippssamfunnet. SpareBank 1 SR-Bank rapporterer årlig på klimamodulen til CDP, og denne rapporten ligger offentlig tilgjengelig på CDP sine nettsider.

Styret og ledelsen

Styret har hovedansvaret for konsernet sin drift og har det overordnede ansvaret for å overvåke klimarelaterte risikoer og muligheter. Ansvaret omfatter å overvåke, veilede, godkjenne og følge opp bærekraftsarbeidet, inkludert rapportering og strategi. Bærekraft- og klimastrategien er integrert i konsernstrategien, og status på bærekraftstrategi følges kvartalsvis (eller hyppigere) opp av styret gjennom året. Klimarisiko har eksplisitt blitt diskutert i styret ved flere anledninger; gjennom styret sin årlige behandling av klimarisiko på styremøter, revidering av retningslinjer, ICAAP, introduksjon og bruk av bærekraftsrapporteringer og årsrapport.

Konsernsjefen (CEO) har det overordnede strategiske ansvaret for bærekraft, inkludert klimarelaterte tema i SpareBank 1 SR-Bank. Konserndirektør for Folk, Bærekraft og Kommunikasjon har det strategiske ansvaret, sammen med CEO, og det operasjonelle ansvaret for bærekraft i konsernet.

Konsernledelsen har delegert det overordnede ansvaret for klimarisiko til risikoavdelingen, hvor klimarisiko håndteres på lik linje med andre typer finansielle risikoer og jevnlig rapporteres til konsernledelsen. I 2023 har strategisk ressursgruppe for bærekraft diskutert risiko og muligheter knyttet til bærekraft og klima, samt sørget for samsvar i håndteringen og prioriteringen av dette i hele konsernet.

Kompetanse til å forstå klimarisiko og -muligheter er viktig for kunne inkludere klimarisiko i virksomhetsstyringen på en god måte. Konsernledelsen og styret har hatt egne foredrag fra relevante fagressurser for å øke kompetansen på klimarisiko og har i tillegg gjennomført internt e-læringskurset «bærekraftledelse» som inkluderte klimarisiko.

Strategi

SpareBank 1 SR-Bank har identifisert aktuelle og potensielle konsekvenser av klimarelaterte trusler og muligheter på virksomhetens forretninger, strategi og finansielle planlegging. Konsernet har i tillegg identifisert klimarelaterte

trusler og muligheter på kort, mellomlang og lang sikt. Eksempler på identifiserte muligheter for diversifisering av forretningsaktiviteter er inn mot grønn eiendom og tilgang til nye markeder og økt tilgang til kapital gjennom et grønt obligasjonsrammeverk. Eksempler på identifiserte potensielle risikoer er kredittisiko, og omdømme- og markedsrisiko gjennom endringer av regulering og beskatning av karbonutslipp.

Konsernet sin bærekraft- og klimastrategi innlemmer både klimarisiko og -muligheter. Strategien representerer et høynt ambisjonsnivå blant annet gjennom at bærekraft fremover skal være integrert i hele virksomheten. Tiltakene knyttet til strategien omhandler finansiering, kapitalallokering og kompetanse. Det er også satt et mål om netto null utslipp av klimagasser fra konsernet sin finansierings- og investeringsvirksomhet innen 2050.

Strategien skal sørge for at konsernet bidrar til og kommer styrket ut av omstillingen samfunnet skal gjennom. Finansiell planlegging vil påvirkes gjennom målet om 50 mrd kroner i finansiering og tilrettelegging for bærekraftige aktiviteter. Samtidig vil konsernet videreutvikle sine kredittmodeller for å bli bedre i stand til å finansiere omstillingen. Eksponering mot klimarisiko for SpareBank 1 SR-Bank er hovedsakelig relatert til kundene vi finansierer, særlig gjennom finansierte klimagassutslipp i utlånsporteføljen. Det er også identifisert risiko knyttet til mulig eksponering mot strandede eiendeler som følge av enten fysisk klimarisiko eller overgangsrisiko.

SpareBank 1 SR-Bank har i løpet av 4. kvartal 2023 etablert klimamessige omstillingsplaner for bransjene Landbruk, Olje- og gasselskap, Næringseiendom og Shipping. Disse dekker 18-20 prosent av konsernets utlånsvolum og 45-50 prosent av klimagassutslippene. Når konsernet etter planen etablerer også en omstillingsplan for boliglån i løpet av 2024, vil planene samlet dekke 75-80 prosent av utlånene og 45-50 prosent av utslippene. Omstillingsplanen for næringseiendom følger målbanen til CRREM (Carbon risk real estate monitor). Omstillingsplanene til de øvrige bransjene følger i stor grad bransjenes egne klimaplaner. Konsernets fremste virkemiddel for å oppnå målsettingene er å arbeide aktivt med sine kunder for å oppnå deres bransjers planlagte kutt.

Kompetanse om hvordan klimaendringer og klimapolitikk kan påvirke ulike bransjer over tid er nødvendig for at konsernet kan sikre en utlånsportefølje som har en akseptabel klimarisikoeksponering. Forståelse av klimarisiko er en viktig del av kompetansebyggingen innen bærekraft som konsernet skal gjennomføre i strategiperioden 2022-2025.

Risikostyring

Klimarisiko er en integrert del av konsernet sine risikostyringsprosesser og SpareBank 1 SR-Bank identifiserer og vurderer klimarelaterte risikoer og muligheter som kan påvirke kunder, forretningsområder og drift på ulike nivå.

Den største klimarisikoeksponeringen til SpareBank 1 SR-Bank ligger i bedriftsmarkedsporteføljen,

derfor prioriteres håndtering av klimarisiko fra denne delen av virksomheten. Fremover vil bedriftsmarkedet ha følgende fokusområder i arbeidet relatert til klimarisiko:

- Bruk av modell for ESG-risikovurdering for bedriftsmarkedskunder i forbindelse med alle kredittsaker med samlet engasjement over 10 mill kroner
- Benytte grønt rammeverk (Sustainable Finance Framework) til å identifisere muligheter innen bærekraftig finansiering
- Overvåke omstillingstakten i klimarisikokseponerte bransjer og tilpasse risikohåndteringen deretter.

Hensikten med modellen for ESG-score, i tillegg til å øke kvaliteten i bærekraftvurderingene, er på sikt å sette SpareBank 1-bankene i stand til å inkludere bærekrafts- og klimafaktorer i kredittmodellene. Dette krever felles datafangst fra en felles ESG-modell i SpareBank 1-alliansen.

Konsernet følger også utviklingen i regelverk relatert til ESG, for å overvåke mulig operasjonell risiko relatert til kommende reguleringer. Det er viktig å forstå hvordan ulike bransjer blir truffet av endringer i reguleringer, teknologi og markedsdynamikk, for å kunne vurdere overgangsrisikoen i konsernet sin utlånsportefølje.

Mål og metoder

SpareBank 1 SR-Bank er eksponert for klimarisiko gjennom de ulike bransjene konsernet finansierer. Konsernet benytter en kvalitativ vurdering av bransjemessig klimarisiko for å identifisere potensiell klimarisiko i utlånsporteføljen. I forbindelse med utviklingen av modellen for ESG-score, ble det gjennomført en klassifisering av modellens bransjer med overordnet vurdering av fysisk risiko og overgangsrisiko på bransjenivå.

Analysen viste at 38 prosent av banken sin bedriftsportefølje ble vurdert til å være i bransjer med samlet lav klimarisiko. Middels klimarisiko utgjorde 56 prosent og høy risiko 5 prosent.

Fremover blir videre kartlegging av utlånsporteføljen viktig. Konsernet benytter ulike analyser for å danne et helhetlig bilde: ESG-scoring inklusive vurdering av klimarisiko på bransjenivå, scenarioanalyse og analyse og rapportering av utlånsporteføljens klimagassutslipp.

Konsernet rapporterer egne klimagassutslipp i tråd med GHG (greenhouse gasses) protokollen.

Kartlegging av utslipp fra utlån til bedrifter

SpareBank 1 SR-Bank startet høsten 2021 med analyser av utslippsnivå fra utlån til bedrifter, basert på metodikken til Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF). Grunnmuren i analysen er beregnede inntekts- eller balansebaserte utslippsfaktorer per næringskode, eventuelt per mengde (eksempelvis produsert antall tonn, areal eiendomsmasse). Disse brukes til å beregne klimagassutslipp per virksomhet, for deretter å beregne finansinstitusjonens andel basert på nåværende belåningsgrad. Normen i

PCAF-metodikken er belåningsgrad ved lånets opprinnelse, men på grunn av manglende datatilgang er det valgt å benytte nåværende belåningsgrad i stedet.

Målet er på sikt å erstatte de beregnede utslippene med faktiske rapporterte utslipp. Ideelt sett bør utslippene på sikt verifiseres av tredjepart, fra så mange virksomheter og bransjer som mulig, for å øke kvaliteten i analysen. I denne analysen er rapporterte utslipp innhentet for shippingporteføljen som er tilknyttet Poseidon Principles-rapportering, for hele porteføljen innen offshore drilling (inngår i bransjen «offshore» i tabellen under), for betydelige deler av offshore-porteføljen ellers og for øvrig noen enkeltkunder.

I tabellen under beskriver kolonnen «vektet gjennomsnittlig datakvalitet» hvor treffsikker PCAF-metodikken anser datagrunnlaget for å være. Skalaen går fra 1-5, der 1 er best. Ved en scoring på 1 er datagrunnlaget basert på rapporterte tall fra kunden og verifisert av en tredjepart.

Ved en scoring på 4 og 5 er datagrunnlaget basert på bruk av utslippsfaktorer som beskrevet over.

På bakgrunn av analysemetodikken og bruk av estimater, er resultatene som presenteres usikre og må anses som et startpunkt. Det må derfor forventes til dels stor variasjon i utslippsmålinger fremover ettersom konsernet får økt tilgang på faktiske utslippsdata og forbedret metodikk.

Konsernet tok fra 2022 i bruk en ny metodikk for å analysere utslipp fra jordbruksnæringen. Denne bygger på jordbruksrelaterte klimagassutslipp fra norsk jordbruk fordelt på areal, dyr og matproduksjon (Platon-rapporten). Denne metodikken for landbruk inngår i Finans Norges «Veileder for beregning av finansierte klimagassutslipp». Veilederen bygger på PCAF-metodikken og kommer i tillegg med en del bransjespesifikke anbefalinger spesifikt for Norge.

Klimagassutslipp er brutt ned som utslippsfaktorer per dyr for hvert enkelt dyreslag og per mål dyrket mark for hver type dyrket produkt. Data per bonde om antall dyr og areal dyrket mark hentes fra offentlig tilgjengelige kilder og multipliseres med utslippsfaktorene og belåningsgrad. Denne metodikken gis datakvalitetskarakter lik 3 for jordbruk/skogbruk sammenholdt med karakter 5 for metodikk ved bruk av PCAF-faktorer.

For Eiendom (bedriftskunder) er metodikken forbedret fra 2022-rapporteringen, ved at datagrunnlaget nå inkluderer energiklasse. Metoden baseres nå på estimert strømforbruk per eiendom, ved bruk av energiklasse, der det finnes, samt bygningstype og areal. Flertallet av eiendommene mangler fortsatt energiklasse, og følgelig er datakvaliteten lav. 2022 er ikke rekalkulert for Eiendom på grunn av manglende historiske data.

For Bolig er også metodikken forbedret ved at den nå i hovedsak benytter estimert energiforbruk og klimagassutslipp fra Eiendomsverdi. For boliger uten slik estimat, brukes PCAF-faktorer på samme måte som for Eiendom.

2022 er ikke re-kalkulert for Bolig på grunn av manglende historiske data.

To forhold gjør at 2022-tallene i tabellen under avviker fra 2022-tall i fjorårets årsrapport. Det første er at PCAF har gjort betydelige endringer i sine utslippsfaktorer i løpet av 2023. Siden det store flertallet av bedriftskundene får tilordnet klimagassutslipp ved bruk av PCAF-faktorer, er denne endringen vesentlig. Vektet gjennomsnittlig datakvalitet har endret seg lite fra 2022 til 2023. Det at et mindre antall store kunder med klimaregnskap har datakvalitet 1 eller 2, gjør at kundeavgang og nye kunder blant disse kan påvirke enkeltbransjers datakvalitet fra ett år til et annet. Forventningen på lengre sikt er økende datakvalitet på grunnlag av at flere kunder får klimaregnskap og ellers bedret metodikk for øvrige kunder.

For bransjene «olje og gass, leting og produksjon» og «oljeservice» har konsernet gjort tilpasninger i metodikken fra fjorårets bærekraftsrapport. Disse bransjene har kjente svakheter i datagrunnlaget og de nye næringskodebaserte utslippsfaktorene gir ekstreme verdier. Det er følgelig anbefalt fra PCAF å erstatte disse med utslippsfaktorer fra

et høyere nivå i næringskodehierarkiet. Nærmere bestemt brukes næringsgruppering B (Bergverksdrift og utvinning) som olje- og gassvirksomheten er en undergruppe av. Disse faktorene er betydelig lavere enn PCAF-faktor benyttet i konsernets 2022 bærekraftsrapport, men likevel høyere enn hva store norske olje- og gasselskaper rapporterer reelt i sine bærekraftsrapporter.

Når det gjelder karbonintensitet (1000 tonn CO₂e per MNOK i utlån), viser tabellen under at bransjene «olje og gass, leting og produksjon», «offshore» og «oljeservice» ikke er høyest. Dette illustrerer at selv om dette er utslippstunge bransjer, er de ikke tyngst målt mot størrelsen på disse selskapenes balanser.

PCAFs metodikk tilsier at scope 3-utslipp skal rapporteres for gitt bransjer og konsernet inkluderer dette første gang for 2023, inklusive sammenligningstall for 2022, og følgelig inkluderer tabellen under estimert scope 3 karbonintensitet for begge årene. Scope 3-estimer vurderer konsernet som vesentlig mer usikre enn scope 1 og 2, og forventes følgelig å endre seg betydelig kommende år.

Bransje	2022 Scope 1 og 2					2022 Scope 3	2023 Scope 1 og 2					2023 Scope 3		
	Utlån MNOK	Estimerte utslipp fra BM-porteføljen (1000 tonn CO ₂ -ekvivalenter)	%-vise andeler utslipp	Vektet gj.snittelig datakvalitet, scope 1 og 2	Estimert karbonintensitet (tonn CO ₂ e per MNOK i utlån)	Utlån MNOK	Estimerte utslipp fra BM-porteføljen (1000 tonn CO ₂ -ekvivalenter)	%-vise andeler utslipp	Vektet gj.snittelig datakvalitet, scope 1 og 2	Estimert karbonintensitet (tonn CO ₂ e per MNOK i utlån)	Utlån MNOK	Estimerte utslipp fra BM-porteføljen (1000 tonn CO ₂ -ekvivalenter)	%-vise andeler utslipp	Vektet gj.snittelig datakvalitet, scope 1 og 2
Havbruk	3 641	91	7,6 %	4,1	25,0	15,4	4 924	121	9,3 %	4,1	24,7	15,2		
Industri	3 901	91	7,6 %	3,7	23,5	78,1	3 989	98	7,5 %	3,6	24,6	69,7		
Jordbruk, skogbruk	5 578	272	22,7 %	3,0	48,8		6 370	296	22,7 %	3,0	46,4			
Finansiering og forsikringsvirksomhet	4 832	2	0,1 %	4,3	0,3		7 376	2	0,2 %	4,3	0,3			
Forretningsmessig tjenesteyting	5 068	18	1,5 %	4,4	3,5		5 162	14	1,1 %	4,2	2,8			
Annen tjenesteytende virksomhet	10 178	68	5,7 %	4,1	6,7		8 008	40	3,0 %	4,3	4,9			
Varehandel, hotell og restaurantvirksomhet	3 272	37	3,1 %	4,2	11,4		3 642	40	3,1 %	4,2	10,9			
Olje og gass leting og produksjon	324	11	0,9 %	4,5	33,2	19,1	699	9	0,7 %	3,4	13,2	77,0		
Offshore	3 584	71	5,9 %	3,0	19,7	21,4	3 706	107	8,2 %	2,7	28,8	20,3		
Oljeservice	2 286	30	2,5 %	3,3	13,0	8,6	2 992	75	5,7 %	3,6	25,1	19,0		
Bygg og anlegg	11 876	43	3,5 %	4,2	3,6	21,9	12 270	54	4,1 %	4,3	4,4	24,7		
Fornybar kraft, vann og renovasjon	2 810	30	2,5 %	3,8	10,7		5 094	77	5,9 %	4,0	15,2			
Eiendom	29 927	10	0,8 %	4,1	0,3	0,7	35 036	7	0,5 %	4,3	0,2	0,6		
Shipping	6 436	341	28,4 %	1,5	52,9	34,7	6 802	328	25,1 %	1,4	48,2	30,5		
Øvrig transport og lagring	3 697	85	7,1 %	3,5	23,0	45,0	2 591	37	2,8 %	4,1	14,2	24,1		
Sum bedriftsmarked	97 410	1 199	100,0 %	3,8	12,3		108 662	1 304	100,0 %	3,9	12,0			
Bolig							155 770	22	3,1	0,1				

De to største utslippskildene er shipping som står for 25 prosent og landbruk (jordbruk/skogbruk) med 23 prosent av de samlede utslippene fra porteføljen. Det er følgelig disse to bransjene som er de viktigste driverne bak klimagassutslippene til konsernet og som derfor vil være mest utsatt for overgangsrisiko.

Økningen i totale klimagassutslipp fra bedriftsmarked skyldes i hovedsak vekst i utlån. Utslipps-intensiteten, tonn CO₂e per mill. kroner i utlån synker fra 12,3 i 2022 til 12,0 i 2023.

En vesentlig del av shippingporteføljen er omfattet av ambisjonene for utslippsreduksjoner som ligger i Poseidon Principles. Poseidon Principles er basisen for konsernets forbedringsarbeid innen shipping. Poseidon-rapporteringen fra 4. kvartal 2023, som dekker året 2022, viser at utslippene fra konsernets portefølje ligger 8,1 % høyere enn målet. Dette er likevel blant de beste av Poseidon-bankene. Grunnen til at konsernet i løpet av 2023 har gått fra å overoppfylle Poseidon-målet til å ligge bak målet er at Poseidons målsettinger har blitt vesentlig inn-skerpet. Målsettingen er nå netto nullutslipp i 2050.

Landbruksnæringen og regjeringen har inngått en intensjonsavtale om å redusere klimagassutslipp og øke opptaket av karbon fra jordbruket med 5 millioner tCO₂e i perioden 2021-2030. Det innebærer at utslippene i 2030 ligger 18 prosent under nivået i 2020. Kunnskap om konsernet sin utlånsportefølje innen landbruket og hvordan denne påvirkes av kommende reguleringer er viktig for å hjelpe kunden i omstillingen og for å nå målene i konsernets bærekraft- og klimastrategi. I løpet av 2023 har

det blitt gjennomført kompetansehevende tiltak innenfor bedriftsmarkedet og landbruk. Videre fokus i 2024 vil være utarbeidelse av tiltak i tråd med konsernets bærekraft- og klimastrategi. ESG-vurdering av større landbrukskunder har blitt gjennomført fra medio 2022 da terskelen at alle engasjementer over 10 millioner skal vurderes i tråd med ny ESG modell. Denne modellen inkluderer detaljerte spørsmål spesifikt for landbruk og gir god innsikt og kunnskap om kundene for å bedre kunne styre bankens ESG-risiko.

En konkret anbefaling i Finans Norges veileder, er en tilleggsrapportering av klimagassutslipp fra bolig og næringseiendom, og med bruk av både lokasjonsbasert og markedsbasert strømmiks.

- Lokasjonsbasert, ofte omtalt som fysisk strømmiks, er klimagassutslipp tilknyttet den strømmen som faktisk forbrukes i Norge og angitt i gram CO₂e/kwt. Siden tilnærmet all strøm forbruk i Norge er fornybar, er utslipp i lokasjonsbasert strømmiks lavt, for tiden 19 gram CO₂e/kwt (kilde: Hvor kommer strømmen fra? - NVE).
- Markedsbasert strømmiks tar hensyn til opprinnelsesgarantier. Siden disse garantiene fra norsk vannkraft i all hovedsak er solgt til utlandet, står det norske forbruket igjen med strøm uten opprinnelsesgarantier, i praksis Nordeuropeisk høyutslippsstrøm. For tiden er utslipp knyttet til markedsbasert strømmiks 502 gram CO₂e/kwt (kilde: Varedeklarasjon for strømleverandører - NVE)

I rapportering av konsernet totale klimagassutslipp fra utlånsporteføljen, er det utslipp fra den lokasjonsbaserte strømmiksen som brukes.

2023		Lokasjonsbasert scope 1-2		Markedssbasert scope 1-2	
Lokasjonsbasert vs markedsbasert strømmiks	Utlån MNOK	Estimerte utslipp (1000 tonn CO ₂ -ekvivalenter)	Karbon-intensitet (tonn CO ₂ e per MNOK i utlån)	Estimerte utslipp (1000 tonn CO ₂ -ekvivalenter)	Karbon-intensitet (tonn CO ₂ e per MNOK i utlån)
Eiendom (bedriftsmarked)	35 036	7	0,2	298	8,5
Bolig	155 770	22	0,1	527	3,4

Energimerker for bolig og næringseiendom

Et sentralt bærekraftsparameter for finansiering av bolig og næringseiendom er fordelingen av porteføljen på energimerkene.

For boliger viser tabellen under både offisielle energimerker og Eiendomsverdis estimerte energimerker. Sistnevnte kan anses som en god indikasjon på boligens energieffektivitet, men har ikke den formelle status som de offisielle energimerkene har.

Bolig	Offisielt energimerke	Estimert energimerke	Sum
Energimerke A	1 %	0 %	1 %
Energimerke B	6 %	12 %	18 %
Energimerke C	7 %	4 %	11 %
Energimerke D	8 %	10 %	18 %
Energimerke E	8 %	9 %	17 %
Energimerke F	8 %	4 %	13 %
Energimerke G	11 %	5 %	16 %
Mangler energimerke	51 %	6 %	6 %
Sum	100 %	51 %	100 %

Næringseiendom	Offisielt energimerke
Energimerke A	3 %
Energimerke B	11 %
Energimerke C	9 %
Energimerke D	12 %
Energimerke E	3 %
Energimerke F	2 %
Energimerke G	1 %
Mangler energimerke	59 %
Sum	100 %

Konsernet utlån med sikkerhet i bolig har altså 49 prosent dekning av offisielle energimerker. Av gjenværende 51 prosent er 45 prosentpoeng dekket av estimerte energimerker, slik at kun 6 prosent mangler både offisielt og estimert energimerke.

Andelen norske boliger og næringsbygg som har registrert energimerke er for lav, spesielt for næringsbygg. Konsernet har i likhet med mange norske banker skjerpet inn kravene til registrert energimerke i forbindelse med finansiering av næringseiendom, og andelen forventes følgelig å øke vesentlig innen få år. Følgende tabell viser oversikten over energimerker for utlån med sikkerhet i næringseiendom.

Fysisk klimarisiko

SpareBank 1 SR-Bank har analysert den fysiske klimarisikoen knyttet til utlån med pant i eiendom. Utgangspunktet er data fra Eiendomsverdi, som identifiserer eiendommer med konsernet som panthaver og med følgende valgte innslagspunkter for de ulike fysiske risikokategoriene:

- Havnivå; 2050-scenario, 20-års stormflo
- Flom; Klimatilpasset scenario; 200-årsflom
- Kvikkleireskred; Nå-scenario, middels sannsynlighet
- Fjellskred; Nå-scenario, faresone 100-årsskred og faresone ustabil
- Snø; Nå-scenario, befart aktsomhetsområde

Dette betyr at enkelte mindre alvorlige risikoscenarioer er ekskludert, der aktsomhetsområde for flom er det viktigste. Innslagspunktene og metodikken for å koble utlån til identifiserte eiendommer er endret siden 2022 og tallene er følgelig ikke sammenlignbare med fjorårets. På grunn av manglende datagrunnlag, har det ikke vært mulig med rekalkulasjon av 2022-tallene.

Tabellen viser at 4 prosent av utlån til eiendom er eksponert mot fysisk klimarisiko. Stigende havnivå, stormflom, er den risikokategorien som slår mest ut med 2,9 prosent av utlån til utlån.

Merk at tallene i tabellen, med utgangspunkt i de pantsatte eiendommene, viser hvor store utlån det er knyttet til disse. Normalt er eiendom sikret med andre pant i tillegg til eiendoms pantet. Videre er det i bedriftsmarkedet ofte et mange-til-mange-forhold mellom lån, pantsatte eiendommer og øvrige pant. Følgelig ligger det en omfattende beregning bak sum utlån knyttet til hver enkelt risikoutsatt eiendom. De analyserte eiendommene inkluderer både eiendommer som eies av eiendomsselskap, og følgelig kan knyttes til bransjen «Eiendom» i tabellen for finansierte klimagassutslipp, og eiendommer som eies av andre virksomheter.

Millioner kroner	Privatkunder	Bedriftskunder	Sum utlån	Andeler
Ikke risikoeksponert	162 385	36 659	199 044	96,0 %
Risikoeksponert				
Havnivå, stormflo	4 299	1 725	6 024	2,9 %
Flom	849	504	1 354	0,7 %
Kvikkleireskred	240	283	522	0,3 %
Snø og fjellskred	763	232	995	0,5 %
Sum risikoeksponert	5 856	2 409	8 265	4,0 %
Sum utlån eiendom	168 242	39 068	207 309	100,0 %

Naturen som interessant

I en verden som er stadig mer påvirket av menneskelig aktivitet, blir naturens rolle i økonomien mer og mer tydelig. Naturen er i ferd med å gå fra å være et passivt og gratis bakteppe for våre aktiviteter, til at naturkapital er avgjørende for mange av våre virksomheter og dermed vår evne til å skape verdi. Vi må derfor jobbe for å opprettholde vekst og utvikling uten å gå på bekostning av naturens tålegrense. I SpareBank 1 SR-Bank anerkjenner vi naturen som en sentral interessant og har en ambisjon om å øke vårt systematiske arbeid for å hensynta den i våre beslutninger - når dette er vesentlig.

Naturrisiko

Naturrisiko er et viktig aspekt ved dette hensynet. Naturrisiko er risikoen for strategiske og finansielle konsekvenser som vokser fram som et resultat av tap av natur, eller ved overgangen til et samfunn der naturens tålegrenser setter nye rammer for økonomien og tilhørende næringsvirksomhet. Det finnes både fysisk naturrisiko (f.eks. økt frekvens og intensitet av ekstremvær som truer eiendom og infrastruktur), omstillingsrisiko (f.eks. nye naturrelaterte lover og regler eller kunders etterspørsel) og ansvarsrisiko (medvirkning til tap av natur som gir grunnlag for søksmål eller erstatningskrav). Naturrisiko kan påvirke alt fra vår fysiske infrastruktur til våre kunders økonomiske stabilitet, og det er derfor avgjørende at vi forstår og håndterer dette effektivt.

Styring

Organisasjonsstrukturen for arbeidet med naturrisiko i SpareBank 1 SR-Bank, er lik den for ESG og klimarisiko (se TCFD på side 42). Styret behandler årlig konsernets risikostراتيجier, behandler ICAAP- prosessen hvor naturrisiko er integrert samt vedtar kredittsaker hvor ESG og natur er en integrert del av kredittprosessene. Kvartalsvise risikorapporter til konsernledelsen og styret inkluderer integrert informasjon om status og utvikling av risiko og muligheter relatert til natur.

Strategi

Konsernet sin «Bærekraft- og klimastrategi» og tilhørende retningslinjer setter føringer for hele konsernet sin virksomhet inkludert datterselskaper når det gjelder natur og klima. «Policy for Bærekraft», som er et viktig styrende dokument for konsernet setter klare føringer/krav. «SpareBank 1 SR-Bank skal ikke medvirke til alvorlig miljøskade, herunder irreversibel skade på sårbare områder, økosystemer eller menneskegrupper». Som bank har konsernet også et ansvar for å sikre at våre aktiviteter ikke bidrar til degradasjon av naturen. For oss i SpareBank 1 SR-Bank er dette per i dag i stor grad knyttet til våre utlån til både næringseiendom og privatkunder som utvikler og bygger eiendom og bolig. Dette er knyttet til naturrisiko både på grunn av at det kan bygges i urørt natur som forringer naturmangfold og leveområder, og fordi prosessen krever jomfruelige materialer og ressurser.

Videre jobbes det med naturrelaterte problemstillinger knyttet til konsernet sine leverandører og forretningspartnere i ulike prosesser som for eksempel arbeidet med Åpenhetsloven og i miljøledelsessystemet ISO 14001.

Forståelse av naturrisiko er en viktig del av kompetansebyggingen i konsernet. I 2023 deltok et antall ansatte i kompetanseprogram «Nature Accelerator» i regi av Deloitte og Skift. Programmet vektla bla. vesentlighetsvurderinger, rapportering og tiltaksutarbeidelse. Gjennom konsernet sitt medlemskap i Skift – et næringslivdrevet klimainitiativ har ansatte deltatt på ulike møteplasser, og initiativer. I tillegg har konsernet kontinuerlig dialog med SpareBank 1-alliansen. I 2023 har konsernet utarbeidet et opplæringskurs i naturrisiko som blir obligatorisk for alle medarbeidere i starten av 2024. Kurset vil inneholde inngående caser, som f.eks hytteutbygging.

Risikostyring

SpareBank 1 SR-Bank gjennomfører kartlegging av naturrisiko i porteføljen. Konsernet kartlegger nye engasjement over 10 mill kroner eller fornyelser i engasjement blir gjort gjennom et ESG-kartleggingsverktøy. Her vil nye kunder måtte undersøkes av finansrådgiver på flere aspekter knyttet til bærekraft. Et av disse aspektene er knyttet til naturrisiko, der kundens bransjetilhørighet i tillegg styrer spørsmålsstillingen. F.eks. vil landbruksvirksomheter få andre spørsmål enn annen industri. Dette verktøyet utvikles stadig og rådgiverne får kontinuerlig oppfølging i bruk og vurderingsprosess.

Konsernet vil fortsette arbeidet i 2024 med å jobbe med tiltakene foreslått i Finans Norge m.f sin rapport, hvor konsernet videre skal se på både ytterligere kompetansebygging, samarbeid på tvers og en større satsing på kompetanseheving og fokus på sirkulær økonomi. Sistnevnte, i tillegg til å forhindre å bygge ned ubrukt natur, vil være de mest effektive tiltakene vi bidra til. I sirkulærøkonomiske forretningsmodeller vil behovet for naturressurser og helt nye materialer minske, og dermed bidra til å senke både CO2-fotavtrykket og ressursbehovet til våre kunder. Dette vil igjen senke alle former for naturrisiko, som igjen har en oppside for både banken og samfunnet for øvrig.

Mål

Det er ikke etablert metode eller mål knyttet til natur for utlånsvirksomheten. Dette er et område konsernet vil prioritere i det videre arbeidet med natur. Konsernet sin eksponering for klimarisiko og fysisk klimarisiko er omtalt på side 42-46 i TCFD-rapporten. Naturrelaterte risikoer og muligheter blir fulgt opp internt igjennom arbeidet med Åpenhetsloven og miljøledelsessystemet ISO 14001. Konsernet beregner også årlig sine klimautslipp etter GHG-protokollen.

Operasjonalisering av bærekraft i egen drift

Som et ansvarlig finanskonsern har SpareBank 1 SR-Bank et aktivt forhold til miljø- og klimautfordringene. Konsernet gjennomfører et kontinuerlig arbeid for å bli en ressursbesparende og miljøeffektiv organisasjon gjennom å stille krav til egen organisasjon, leverandører og samarbeidspartnere.

Miljøansvar i egen drift

SpareBank 1 SR-Bank sitt energi- og klimaregnskap er basert på den internasjonale standarden «A Corporate Accounting and Reporting Standard» som er utviklet av «The Greenhouse Gas Protocol Initiative» - GHG- protokollen. Klimagassene som det rapporteres på i tillegg til CO₂ er CH₄, N₂O, SF₆, HFCs, PFCs og NF₃ som er omregnet til tonn karbondioksid ekvivalenter (tCO₂e).

Klimaregnskapet til høyre viser tonn CO₂e som er direkte og deler av indirekte utslipp relatert til konsernet.

Klimaregnskapet omfatter klimagassutslipp som følge av forbruk fra blant annet reiser, avfallshåndtering og energiforbruk, i tillegg er også alle andre utslipp fra kjøp av tjenester og varer beregnet ut fra faktortall basert på regnskapsdata. Med utgangspunkt i klimaregnskapet har konsernet identifisert hvilke kilder som påvirker det ytre miljøet og iverksatt konkrete tiltak for å minimere dem.

En arbeidsgruppe har i 2023 ferdigstilt en omfattende prosess for å sertifisere SpareBank 1 SR-Bank i henhold til miljøledelsessystemet ISO 14001. Konsernet ble sertifisert av en akkreditert tredjepart, DNV. Arbeidsgruppen vil fortsette

arbeidet i 2024 med operasjonalisering.

Klimaregnskapet inkluderer fra 2022 datterselskap, EiendomsMegler 1 SR-Eiendom og SpareBank 1 SR-Bank ForretningsPartner. Grunnet manglende tall for disse to virksomhetene tilbake i tid er ikke tidligere års klimaregnskap justert. Dette medfører at klimaregnskapet for 2022 og 2023 omfatter en større virksomhet enn tidligere år. Dette forklarer en stor del av økningen i rapporterte klimagassutslipp i 2022 sammenlignet med tidligere år. Økt reisevirksomhet etter letting av reiserestriksjoner under pandemien er i tillegg en stor årsak til økningen i utslippene, både i 2022 og særlig 2023 som fremkommer av utslippsregnskapet under kategori 6, flyreiser.

I 2023 har SpareBank 1 SR-Bank etablert følgende endringer som gjenspeiler miljøansvar i egen drift;

- Sertifisert konsernet i henhold til ISO 14001 Standard
- Etablert energioppfølgingsystem og månedlig oppfølging for alle kontorlokasjoner
- Redusert bruk av engangsplast gjennom fokus på bruk av flergangsstyr
- Revidert konsepthåndbok for økt bærekraftsfokus ved rehabilitering og etablering av kontor.

Fokus på bærekraft i anbudsforespørsler, hvor leverandører må beskrive hvordan bærekraftsarbeidet vil kunne bidra positivt inn mot gitte forespørsel. Bærekraft er også benyttet som et tildelingskriterium for valg av leverandører

Endringer i utslipp

Scope 1 utslippene har hatt en økning på 33 prosent, dette skyldes økt bruk av kjøretøy som ikke er elektrifisert.

Scope 2 utslippene omfatter bruk av energi, dette skal rapporteres på både lokasjonsbasert og markedsbasert. En lokasjonsbasert tilnærming betyr gjennomsnittlig utslipp til energi som er brukt i Norge, mens en markedsbasert tilnærming legger til grunn gjennomsnittlig utslipp for produsert energi i hele markedsområdet. Sistnevnte omfatter det europeiske kraftsystemet og tillater inkludering av eventuelle opprinnelsesgarantier. Det samlede energiforbruket for konsernet har vært tilnærmet uendret fra 2022 til 2023. Utslippsintensiteten for fysisk strømmiks har derimot økt betydelig fra 11g/kwh til 19g/kwh som følge av økt import av elektrisitet med et høyere CO₂-avtrykk.

Markedsbaserte utslipp som tar for seg det europeiske kraftsystemet har økt fra 405 g/kwh til 502g/kwh, mye som følge av økt kullkraftproduksjon på kontinentet.

Scope 3 utslippene omfatter indirekte utslipp fra varer og tjenester foruten energi. For konsernet rapporteres det på utslipp fra avfall i Finansparken og forretningsreiser med fly. I tillegg fremkommer det beregnede utslipp fra låneporteføljen (PCAF). Utslipp fra avfall har økt fra 2022 som følge av økt aktivitet i Finansparken og at utslipp forbundet med flere av fraksjonene har økt. Utslippene fra forretningsreiser har hatt en økning fra 548 tonn til 781 tonn CO₂e inkludert datterselskaper som følge av økt reiseaktivitet. Utslippene fra utlånsporteføljen har ikke hatt en vesentlig endring fra tidligere år.

Konsernet sin «Bærekraft- og klimastrategi» har mål om at konsernet skal være klimanøytralt, dette omfatter utslippene fra Scope 1 og 2. Som et ledd i å redusere utslippene fra Scope 2 er det kjøpt fornybar opprinnelsesgaranti for det meste av elektrisiteten som SpareBank 1 SR-Bank med datterselskaper forbrukte.

Konsernet arbeider kontinuerlig med å redusere egne klimagassutslipp, både i Scope 1, 2 og 3. Det er for året 2023 kompensert for utslipp i Scope 1 med 30 tonn biokull som vil lagres i landbruksjord hos våre kunder. For lokasjonsbaserte utslipp i Scope 2 er det kompensert med planting av skog tilsvarende 130 tonn CO₂. For flyreiser og avfall i Scope 3 har konsernet valgt å betale for evig vern av skog som binder om lag 800 tonn CO₂, dette bidrar samtidig biologisk mangfold.

Årlige klimagassutslipp (tco2e)

Kategori	Noter	2021	2022	2023	% endring
Klimagassutslipp					
Totale scope 1 utslipp		23	21	28	33,4 %
Utslipp fra drivstoff, bensin	1.1	11	10	18	72,8 %
Utslipp fra drivstoff, diesel	1.1	12	11	10	-4,5 %
Totale scope 2 (lokasjonsbasert) utslipp		37	69	129	85,6 %
Lokasjonsbaserte utslipp elektrisitet, norsk miks	2.1	37	69	129	85,6 %
Totale scope 2 (markedsbasert) utslipp		1.882	822	1.299	58,0 %
Markedsbaserte utslipp elektrisitet (europeisk marked)	2.2	1.882	2.783	3.406	22,4 %
Opprinnelsesgaranti for elektrisitet	2.3	0,0	-1.961	-2.107	
Totale scope 3 utslipp		1.336.057	1.199.552	1.320.495	8,8 %
Kategori 1 Innkjøp av varer og tjenester	3.1			15.686	n/a
Kategori 4 Transport og distribusjon				8	n/a
Kategori 5 Avfall	3.2	4	11	20	90,7 %
Kategori 6 Flyreiser	3.3	54	542	781	44,1 %
Kategori 15 Investerings- og utlånsportefølje	3.4	1.336.000	1.199.000	1.304.000	8,8 %
Totale scope 1, 2 (lokasjonsbasert) og scope 3 utslipp		1.336.183	1.199.621	1.320.623	10,0 %
Totale scope 1, 2 (markedsbasert) og scope 3 utslipp		1.338.027	1.200.372	1.321.793	10,1 %
Karbonkreditter og klimakompensasjon					
Verifiserte karbonkreditter biokull. Scope 1			50	30	n/a
Verifiserte karbonkreditter treplanting. Scope 2			500	130	n/a
Vern av skog som lagrer tCO2				800	n/a

 Klimaregnskapet for 2023 er attestert av PwC.

Fotnoter:

- S1.1 Utslipp fra forbrenning av drivstoff er basert på antall liter bensin og diesel, utslippsfaktoren per liter er henholdsvis 3,139 kg CO2e og 3,340 kg CO2e, dette inkluderer indirekte utslipp knyttet til drivstoff.
- S2.1. Lokasjonsbaserte utslipp er endret norsk miks uten hensyn til import/eksport til utslippstall for fysisk strømmiks som beregnet av NVE for året før. Alle utslippstall er beregnet med denne som grunnlag. For 2022 som benyttes til beregning for 2023 grunnet manglende tall i for året på dette tidspunktet var det 19gCO2e/kwh, opp fra 11g året før. Energiforbruket i konsernet har vært tilnærmet likt i 2023 fra året før, men grunnet økning i utslippsintensiteten øker utslippene betydelig.
- S2.2. Markedsbaserte utslipp øker som følge av at intensiteten går fra 405gCO2e/kwh til 502 fra 2022 til 2023.
- S2.3 S2.3 Det er kjøpt opprinnelsesgaranti for fornybar energi på 4,1 mill kwh av et samlet forbruk på 6,8 mill kwh for egne bygg. Dette reduserer de markedsbaserte utslippene fra Scope 2 med 2107 tonn CO2.
- S3.1. Denne kategorien omfatter indirekte utslipp fra alle typer kjøp av

- varer og tjenester foruten reiser og avfallhåndtering som er listet opp i klimaregnskapet som egen kategorier. Utslippene fra denne kategorien er beregnet ved bruk av regnskapsdata for ulike kategorier, eks IT-utgifter eller vedlikehold av bygg som legger til grunn gjennomsnittlig utslipp fra leverandører innenfor aktuelle kategorier. Dette er en ny kategori fra og med 2023, det vil fremover arbeides for å innhente faktiske tall på en stadig større del av denne kategorien for å bedre kvaliteten.
- S3.2. Avfall gjelder kun Finansparken som delvis huser SpareBank 1 SR-bank, EiendomsMegler 1 SR- Eiendom og SpareBank 1 SR-Bank Forretningspartner.
- S3.3. Forretningsreiser omfatter kun flyreiser i tjeneste.
- S3.4 Utslipp fra låneporteføljen beregnes etter nasjonale faktorer og tilgjengelig data. Faktorer utvikles og forbedres år for år, noe som nødvendigvis ikke gjør det sammenlignbart over flere år. Grunnet ny metodikk og manglende data tilbake i tid er det settet 2022 som baseår.

Bærekraftige innkjøp

Styrende dokumenter

- [Policy for innkjøp](#)
- [Standard for bærekraft i innkjøp](#)
- [Standard for menneskerettigheter og aktsomhetsvurderinger](#)

Hvordan konsernet jobber for å fremme bærekraftige innkjøp

Å jobbe for mest mulig bærekraftige innkjøp er en av grunnpilarene for ansvarlig og bærekraftig virksomhet. SR-Bank har derfor forpliktet seg til å jobbe aktivt for å unngå negativ påvirkning på miljø, sosiale forhold og økonomi gjennom våre innkjøp. Alle leverandører til konsernet må dokumentere at de følger internasjonale mål og standarder for klima, miljø, menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold, anti-korrupsjon og etisk forretningsvirksomhet.

Praktisk organiseres en stor del av våre innkjøp gjennom SpareBank 1-alliansen sitt samarbeid i det felleseide SpareBank 1 Utvikling. Rundt 90 prosent av SpareBank 1 SR-Bank sine innkjøp, håndteres av Avdeling for Allianceinnkjøp i SpareBank 1 Utvikling. Dette omfatter rundt 250 leverandører, mens det faktiske antallet innkjøpsavtaler er langt høyere, ettersom det gjennom enkeltleverandører ofte inngås flere avtaler for ulike varer og tjenester. SpareBank 1 Utvikling sine avtaler med leverandører består til dels av selskapets egne avtaler og allianceavtaler som bankene og de andre selskapene i SpareBank 1-alliansen benytter. Avdeling for Allianceinnkjøp inngår leverandøravtaler på vegne av alliansen og følger opp bærekraftsrisiko relatert til disse.

SpareBank 1 Utvikling setter tydelige forventninger til sine leverandører og forretningspartnere om at de har et bevisst forhold til bærekraftsrisiko i sin egen virksomhet og leverandørkjede, og at de jobber aktivt for å respektere klima, miljø, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, og anti-korrupsjon. I avtalene stilles det krav til leverandørene om at de har egne forpliktelser på disse områdene som skal omsettes til handling. Videre stilles det krav om etterlevelse av åpenhetsloven, føring av klimaregnskap og plan for omstilling til netto nullutslipp.

Øvrige leverandøravtaler håndteres direkte av innkjøpsavdelingen i SpareBank 1 SR-Bank og administrasjonen i datterselskapene. SR-Bank har egne avtaler med rundt 210 leverandører og de heleide datterselskapene SpareBank 1 SR-Bank ForretningsPartner og EM1 SR-Eiendom henholdsvis rundt 85 og 175. Fremgangsmåten er den samme som for fellesinnkjøp: Leverandører vurderes for eksponering mot og håndtering av faktisk og potensiell påvirkning på klima, miljø, mennesker og økonomi. Alle leverandøravtaler integrerer krav om å følge internasjonale mål og standarder på disse områdene.

Brudd på retningslinjene kan medføre avtalebrudd. Ved mistanke om faktiske brudd eller alvorlig risiko,

gjennomføres dialog med leverandør for å undersøke og følge opp vurderingen. Dersom leverandører ikke retter opp identifiserte brudd, eller ved alvorlige brudd på internasjonale standarder, vil det føre til heving av kontrakt. Dette gjelder både for fellesavtalene og SpareBank 1 SR-Bank sine egne avtaler.

Bærekraftsrisiko for våre innkjøp:

De viktigste faktiske og potensielle påvirkninger på klima, miljø, mennesker og økonomi

Arbeidet med kartlegging og oppfølging av bærekraftsrisiko i SpareBank 1-alliansens fellesinnkjøp ble systematisert fra 2019. Med utgangspunkt i risikobaserte vurderinger har det vært søkelys på tre innkjøpskategorier der risiko for påvirkning på miljø og mennesker er særlig fremtredende: Administrative anskaffelser, IT-relaterte anskaffelser og de største leverandørene. De viktigste risikoområdene har blitt identifisert for hver av innkjøpskategoriene (se tabell under).

Det har også vært søkelys på aktsomhetsvurderinger for leverandørkjeden til profilartikler, et område som generelt kan ha forhøyet risiko med hensyn til ivaretagelse av grunnleggende arbeidstakerrettigheter i produsentland, i stor grad i Asia. SpareBank 1-alliansen har krav om bærekraftige profilartikler i felles avtaleverk, og hovedleverandør jobber systematisk med sporbarhet og aktsomhetsvurderinger.

For egne lokale innkjøp håndtert av SR-Bank og datterselskaper er bærekraftsrisiko generelt sett lav. Her har vi de siste årene hatt særlig fokus på bransjer der arbeidstakere hos leverandører og underleverandører typisk er eksponert for høyere risiko for brudd på arbeidslivsstandarder, for eksempel renhold- og kantinetjenester, og leverandører av fysiske varer som møbler, IT og AV-utstyr.

Aktsomhetsvurderinger integrert i arbeidet med bærekraftige innkjøp

I arbeidet med å sikre bærekraftige innkjøp er aktsomhetsvurderinger for å identifisere og håndtere mulige og faktiske brudd på internasjonale standarder for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold – inkludert en anstendig levelønn – gjennom hele leverandørkjeden et helt sentralt virkemiddel. Krav om å respektere internasjonale standarder for menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter inngår i retningslinjene som alle leverandørene våre må følge. Leverandørene må også dokumentere at de gjennomfører egne aktsomhetsvurderinger og stiller tilsvarende krav til sine leverandører (underleverandører).

For fellesinnkjøpene i SpareBank 1-alliansen gjennomføres aktsomhetsvurderingene, herunder oppfølging av leverandører med forhøyet risiko for negativ påvirkning på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, av Avdeling for Allianceinnkjøp. Aktsomhetsvurderingene for SpareBank 1 SR-Bank sine egne innkjøp håndteres direkte av innkjøpsavdelingen, mens datterselskapene tar hånd om aktsomhetsvurderingene for egne innkjøp i samsvar med felles retningslinjer og standarder for konsernet. Aktsomhetsvurderingene både i SpareBank 1 Utvikling og i SpareBank 1 SR-Bank er basert på standarden for

Prioritert hovedkategori	Identifiserte risikoområder for disse kategoriene som følges opp gjennom anskaffelsesprosessen
Møbler og inventar (prioritert kategori innen administrative anskaffelser)	<ul style="list-style-type: none"> • Miljøskadelige materialer og kjemikalier • Klimafotavtrykk • Avfallshåndtering • Sirkulærøkonomi • Risiko for brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter i leverandørkjeder • Etterlevelse av åpenhetsloven og aktsomhetsvurderinger
IT-hardware (prioritert kategori innen IT-relaterede anskaffelser)	<ul style="list-style-type: none"> • Forbindelse til konfliktmineraler på råvarenivå • Miljøskadelige materialer og kjemikalier • Avfallshåndtering • Sirkulærøkonomi • Risiko for brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter i leverandørkjeder • Etterlevelse av åpenhetsloven og aktsomhetsvurderinger
Største leverandører (volum) til kjernevirksomheten: IT-systemer og konsulenter	<ul style="list-style-type: none"> • Klimaavtrykk særlig relatert til: <ul style="list-style-type: none"> – Energiforbruk knyttet til skytjenester/servere – Reisevirksomhet • Sirkulærøkonomi • Sosiale forhold og etisk forretningsvirksomhet i leverandørkjedene, herunder risiko for brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter • Etterlevelse av åpenhetsloven og aktsomhetsvurderinger

aktsomhetsvurderinger («due diligence») fastsatt gjennom FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. I tråd med de internasjonale standardene og beste praksis, legges det til grunn en risikobasert tilnærming, der prioritert er å avdekke og følge opp der det er størst risiko for negativ påvirkning på mennesker.

Aktsomhetsvurderingene for våre innkjøp og resultatene av disse er beskrevet i konsernets årlige redegjørelse. Redegjørelsen for 2023 publiseres her.

Les også

- [SpareBank 1 SR-Banks redegjørelse om aktsomhetsvurderingene for 2023](#)
- [SpareBank 1 Utviklings redegjørelse om aktsomhetsvurderingene for 2022](#)

Både Allianceinnkjøp og SpareBank 1 SR-Bank og datterselskaper gjennomførte dialog med leverandører basert på risikovurderingene. Berørte arbeidstakere hos leverandører og underleverandører ble ikke direkte konsultert.

SpareBank 1 SR-Bank sin redegjørelse for 2023 beskriver blant annet:

- Allianceinnkjøps oppfølging av prioriterte leverandører basert på risikovurderingen, herunder dialog med leverandør av IT-utstyr om funn hos kinesiske underleverandører knyttet til indikatorer på moderne slaveri og hvilke gjenopprettingstiltak som var satt i verk.
- SpareBank 1 SR-Bank ForretningsPartners oppfølging av en leverandør av fakturatjenester, der arbeidsoppgaver tilknyttet bilagsføring i regnskapsplattform ble utført av en underleverandør i et høyrisikoland i Asia. Ingen faktiske brudd på menneskerettigheter

ble avdekket, men avtalen ble avsluttet på grunn av mangelfull dokumentasjon fra leverandør om egnede aktsomhetsvurderinger.

- SpareBank 1 SR-Bank konsernets risikokartlegging av egne leverandøravtaler og oppfølging av utvalgte leverandørkategorier.

Øvrig innsats for bærekraftige innkjøp i 2023

Utover hovedfokuset på aktsomhetsvurderinger, omfattet innsats for bærekraftige innkjøp i 2023:

- Allianceinnkjøps arbeid med å heve bevissthet, kompetanse og etterlevelse av bærekraft i innkjøp i samarbeid med bærekraft- og innkjøpsmiljøene i SpareBank 1-bankene og produktselskapene. For å lette arbeidet for innkjøpsansvarlige ble det utarbeidet praktisk orienterte veiledere for bærekraftige innkjøp og aktsomhetsvurderinger. Målet er at bærekraftvurderinger skal gjøres så tidlig som mulig i innkjøpsprosesser.
- Revidering av Allianceinnkjøps standard kontraktvedlegg om bærekraft til bruk i nye avtaler, med oppdaterte krav om etterlevelse av åpenhetsloven og forventninger om klimaregnskap og plan for omstilling til netto null i sin virksomhet.
- Styrking av innkjøpsprosessene i EiendomsMegler 1 SR-Eiendom og SpareBank 1 SR-Bank ForretningsPartner gjennom innarbeiding av konsernets felles prosedyrer for bærekraftige innkjøp, som inkluderer aktsomhetsvurderinger relatert til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Én av SpareBank 1 SR-Bank ForretningsPartners leverandøravtaler ble terminert i 2023 på grunn av utilstrekkelige aktsomhetsvurderinger hos leverandør (beskrevet i forrige avsnitt). Ingen kontrakter håndtert av Allianceinnkjøp ble avsluttet på grunn av bærekraftsforhold.

Virksomhetsstyring og etterlevelse: Arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering

Sentrale retningslinjer

- [Konsernretningslinje AML og Sanksjoner](#)
- [Wolfsberg](#)

Det er en del av finansnæringen sitt samfunnsoppdrag å sørge for at næringen ikke utnyttes til økonomisk kriminalitet gjennom misbruk av tjenester og produkter som tilbys. Årlig utarbeider SpareBank 1 SR-Bank en risikovurdering for hvitvasking og terrorfinansiering knyttet til egen virksomhet, med tilhørende risikoreduserende tiltak. Virksomhetsinnrettet risikovurdering inkluderer også kartlegging av korrupsjons- og sanksjonsrisiko.

Risikovurderingen utarbeides etter en bred involvering av nøkkelpersoner i konsernet og blir behandlet av styret. Det er utarbeidet Konsernretningslinje AML og Sanksjoner som ligger tilgjengelig for alle ansatte. Denne er tilgjengelig for eksterne på konsernet sin nettside. Alle ledere bekrefter årlig at de har et bevisst forhold til risiko knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering, og at de er kjent med retningslinjene og policyen som er forankret i Konsernretningslinje AML og Sanksjoner.

SpareBank 1 SR-Bank har i tillegg et omfattende rammeverk med retningslinjer som skal hindre at konsernet blir benyttet til hvitvasking, skatteunndragelse, korrupsjon eller terrorfinansiering. Rammeverket skal sørge for at lovkrav ivaretas i ulike prosesser gjennom etablerte rutiner, kundetiltak, elektronisk overvåking, sanksjonsregelverk og prosedyrer for intern kontroll. Konsernet har forpliktet seg til å følge rammeverk og retningslinjer i Wolfsberg-prinsippene for bekjempelse av økonomisk kriminalitet. Wolfsberg-prinsippene setter blant annet krav til åpenhet om kunde-transaksjoner og om hvordan informasjon overvåkes og håndteres i tråd med krav fra myndighetene.

Det gjennomføres årlig flere opplæringsaktiviteter rettet mot styret, ledere og ansatte for å sikre nødvendig kompetanse innenfor håndtering av risikoen som treffer konsernet på områdene hvitvasking, skatteunndragelse, korrupsjon og terrorfinansiering.

I 2024 vil konsernet fortsatt ha stort fokus på ivaretagelse av hvitvaskingsloven. Skjerpelser i myndighetenes tolkning av regelverket offentliggjøres fortløpende i ulike tilsynsrapporter fra Finanstilsynet og European Banking Authority (EBA). Dette fordrer at konsernet kontinuerlig tilpasser seg gjeldende regelverk og tilsynspraksis.

Virksomhetsstyring og etterlevelse: Etikk og antikorrupsjon

SpareBank 1 SR-Bank sine etiske retningslinjer og policy for antikorrupsjon er viktige verktøy for å bekjempe utpresing, bestikkelser, hvitvasking, bedrageri, terrorfinansiering og finansiering av annen kriminell aktivitet. De etiske retningslinjene skal skape bevissthet om dilemmaer og sørge for at alle våre ansatte har en høy etisk standard.

SpareBank 1 SR-Bank har fokus på at styret, ledelsen og ansatte skal få god opplæring i konsernet sitt etiske rammeverk og har etablert et kompetanseopplegg med e-læring innen antikorrupsjon som har gått over flere år. Betydningen av at styret og ledelsen, sammen med rådgiverne, har god forståelse av at det etiske rammeverket står sentralt. Rammeverket inngår som en del av det kontinuerlige arbeidet med å sikre etisk kulturbygging og måten konsernet gjør forretninger på.

Det er etablert en egen policy for antikorrupsjon og det gjennomføres risikoanalyser basert på arbeidsmøter med innkjøp, regnskap og ansatte på både person- og bedriftsmarkedet. Risikovurderingen fra 2023 viser at SpareBank 1 SR-Bank sitt arbeid med antikorrupsjon vurderes som tilfredsstillende og det er etablert tiltak for systematisk oppfølging av kontrollaktiviteter på antikorrupsjonsområdet. Styrende dokumentasjon er publisert, tilgjengelig og revideres jevnlig i konsernet sitt kvalitetssystem som sikrer informasjon om temaet på tvers i konsernet. Kvalitet på internopplæring innenfor antikorrupsjon vurderes som god, og ansattundersøkelser viser høy grad av bevissthet.

Retningslinjer for antikorrupsjon og habilitet inngår i innkjøp- og kredittpolicy, og samarbeidspartnere og leverandører får tilsendt et bærekraftsvedlegg som omfatter retningslinjer for antikorrupsjon.

Konsernet har etablert et Etisk Arbeidsutvalg: et rådgivende organ som skal kunne benyttes i de tilfeller det reises etiske dilemmaer som ikke har helt klare svar og bidra til å løfte etiske utfordringer for konsernet. Rådet skal være en konfererende arbeidsgruppe som kan innkalles på kort varsel og bistå organisasjonen ved behov. Det har som formål å forsterke arbeidet med etikk, antikorrupsjon og etterlevelse i konsernet og består av representanter fra flere virksomhetsområder. Møter avholdes minimum kvartalsvis, og ellers ved behov.

Alle ansatte skal årlig signere de etiske retningslinjene. Gjennom autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere gjennomføres det også årlig oppdatering på etikk. Antikorrupsjonsarbeidet inkluderer gjennomgang og signering av etiske retningslinjer ved nyansettelse.

Konsernet har nulltoleranse for korrupsjon og det gjennomføres compliancevurderinger knyttet til etterlevelse av policy for antikorrupsjon. Konsernet gjennomgår konkrete transaksjoner og aktiviteter, planlagte og eksisterende forretningsforbindelser, samt ulike kategorier og grupper av ansatte. Vurderinger har en risikobasert tilnærming, og kontrollene inkluderer finansielle og ikke-finansielle kontrollhandlinger. Det er etablerte rapporteringslinjer, og eventuelle tiltak følges opp i tråd med eksisterende rutiner.

Konsernet har varslingsrutiner for både anonym, skriftlig og muntlig varsling. SpareBank 1 SR-Bank har etablert en avtale om ekstern varsling med advokatfirmaet EY der opplysningene vil bli behandlet konfidensielt av dedikerte saksbehandlere i EY. Konsernet benytter en løsning for hyppig organisasjonsundersøkelse for måling av engasjement og forhold ved arbeidsmiljøet, hvor ansatte blant annet kan si ifra om mobbing eller diskriminering, åpent eller anonymt. Det er etablert tilhørende ledelsesverktøy for å følge opp resultater fra disse organisasjonsundersøkelsene.

Det har i løpet av 2023 blitt behandlet 5 varslingssaker. Eventuelle saker behandles i samsvar med banken sine varslingsrutiner.

Tema	Antall	Andel
Faste ansatte som har gjennomført antihvitvask-opplæring**	1 178	80%
Styremedlemmer i SpareBank 1 SR-Bank som har fått opplæring i antihvitvask	26	100%*

Tall attestert av ekstern revisor med moderat sikkerhet

Styremedlemmene har gjennomført et eget opplæringsprogram i antikorrupsjon og er direkte involvert i arbeidet med utforming og årlig kvalitetssikring av konsernet sine etiske retningslinjer. Utenom styret gjennomfører ledere og enkelte nøkkelroller et eget opplæringsprogram i antikorrupsjon.

	Agder	Oslo	Rogaland	Vestland	Totalt	Herav ledere	Andel
Faste ansatte som har signert de etiske retningslinjene	68	42	946	102	1550*	170	100 % ***
Faste ansatte som har gjennomført antikorrupsjonsopplæring	19	1	256	30	306	148	26,9 % ****
Konsern styremedlemmer i SpareBank 1 SR-Bank ASA som er gjort kjent med retningslinjene for etikk inkludert antikorrupsjon	0	2	5	1	8	n/a	100%
Konsern styremedlemmer i SpareBank 1 SR-Bank ASA som har fått opplæring i antikorrupsjon	0	1	4	1	6	n/a	83%

 Tall attestert av ekstern revisor med moderat sikkerhet.

* Tallet viser summert for hele konsernet inkl. SpareBank 1 SR-Bank ForretningsPartner og EiendomsMegler 1 SR-Eiendom.

** 1045 ansatte i SpareBank 1 SR-Bank har gjennomført minst en e-læringsmodul om anti-hvitvasking. EiendomsMegler 1 SR-Eiendoms har gjennomført sitt eget kompetanseprogram for anti-hvitvasking 2023, og er ikke medregnet i denne linjen. ForretningsPartner er medregnet i faste ansatte, bortsett fra ansatte i de oppkjøpte selskapene Tveit Regnskap/Vangdal.

*** Alle faste ansatte, utenom langtidssykemeldte, de som er i permisjon eller tilsvarende i SpareBank 1 SR-Bank, EiendomsMegler 1 SR-Eiendom og SpareBank 1 SR-Bank Forretningspartner har signert de etiske retningslinjene

**** Alle ledere og bedriftsrådgivere gjennomfører utvidet antikorrupsjonsopplæring. 306 er antall gjennomførte kurs i løpet av 2020 - 2023. % vis andel av alle ansatte. Styremedlemmene har gjennomført et eget opplæringsprogram i antikorrupsjon og er direkte involvert i arbeidet med utforming og årlig kvalitetssikring av konsernets etiske retningslinjer. Utenom styret gjennomfører ledere og enkelte nøkkelroller et eget opplæringsprogram i antikorrupsjon.

Virksomhetsstyring og etterlevelse: Personvern og informasjonssikkerhet

Sentrale retningslinjer

- [Personvernerklæringen \(pdf\)](#)
- [Personvernerklæringen \(engelsk\) \(pdf\)](#)
- [Informasjon om kundenes rettigheter](#)

SpareBank 1 SR-Bank sin strategi for personvern og informasjonssikkerhet er å sikre konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet for personopplysninger som behandles i konsernet, i tråd med personvernregelverket (bestående av personopplysningsloven og personvernforordningen (GDPR)). Våre kunder er gitt en rekke rettigheter gjennom personvernregelverket. Informasjon om hvordan rettighetene kan utøves og måten personopplysninger behandles på i konsernet, er gitt på en lett tilgjengelig måte gjennom personvernerklæringen på SpareBank 1 SR-Bank sine hjemmesider.

SpareBank 1 SR-Bank har formaliserte og forankrede beskrivelser av roller og ansvar for personvern og informasjonssikkerhet. Det er etablert et kvalitetssystem med styrende dokumenter samt risikostyringsprosesser for kontinuerlig å identifisere og følge opp risiko. Disse prosessene skal sikre at interne og eksterne krav etterleves og at risiko kartlegges og håndteres. Risikoreduserende tiltak registreres, følges opp og rapporteres i en egen tiltaksdatabase. Det arbeides både proaktivt og reaktivt for å forebygge, oppdage, undersøke og håndtere sikkerhetshendelser. Arbeidet inkluderer etablerte beredskapsplaner, regelmessig gjennomføring av beredskapsøvelser, krisestab for effektiv håndtering av større hendelser og vaktordninger. Det er etablert et dedikert «Incident Response Team» som overvåker og følger opp sikkerhetshendelser samt avvik ved bruk av IT-systemer døgnet rundt.

For å forebygge uønskede hendelser (avvik) er det gjennomført en rekke tekniske tiltak i tillegg til at ansatte får regelmessig opplæring i personvern og informasjonssikkerhet. Tiltakene er håndfaste, konkrete og egnet til å hindre både menneskelige og tekniske feil. Dersom avvik likevel skulle oppstå, vil det registreres, følges opp og rapporteres i en egen hendelsesdatabase. Ved brudd på personopplysningssikkerheten som kan medføre risiko for personvernet, vil personvernavdelingen i konsernet sikre at avviket rapporteres til Datatilsynet innenfor 72-timers fristen og påse at de berørte informeres i tråd med personvernregelverket. Hendelsesdatabasen bidrar til at konsernet kan lære av uønskede hendelser og dermed hindre gjentakelser.

Det gjennomføres regelmessige revisjoner både mot egen organisasjon og av eksterne leverandører for å sikre at våre krav til personvern og informasjonssikkerhet er ivaretatt gjennom hele verdikjeden.

I løpet av 2023 meldte konsernet syv avvik til Datatilsynet, hvorav seks gjaldt morselskapet og ett gjaldt og ble meldt av SpareBank 1 SR-Bank ForretningsPartner. Ett av avvikene til morselskapet ble meldt av banken selv, mens fem ble meldt av SpareBank 1 Utvikling, som er konsernets største databehandler. SpareBank 1 SR-Bank har ikke fått pålegg eller overtredelsesgebyr fra Datatilsynet for noen av avvikene. Det kan skyldes at de ikke er vurdert som alvorlige, at hendelsehåndteringen har vært robust og effektiv og at det har blitt iverksatt tilstrekkelige tiltak for å rette opp feil og hindre fremtidige avvik.

Type uønsket hendelse	Antall
Driftsavbrudd og systemfeil	6 (inkl. avviket til SpareBank 1 SR-Bank ForretningsPartner)
Feil og tabber	1